

Posta
Készítette in num.
No. 224118/929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csig. Str. 1. Budapest.

19. Telefon: 18-60.
Havonta 110, negyvenháromezer, egészévi, félévre: Havonta 2 félévre 12, egészévi díjazás: "KELET" a transzmisszió egyetlen. A Cikkeink után forrás megjelölés.

ROMANIA

1 LEU-POSTA

UJ KELET

ESZÉLYI POLITIKAI LAP

Ara 5 lej

— Kéziratok megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marcell Ernő. Felelős szerkesztő: János Ferenc. Budaörsi szerkesztő: H. S. Szegei Ernő, Strada Cobălcescu 2.

Csütörtök, 1937. szeptember 2.

5697. EV. ELUL 26. XX. ÉVF. 199 SZAM.

Hiba Tokió kalkulációjában

Immár nem kétséges, hogy a japán militarizmus háborús kalkulációjába előre nem látott hiba csúszott be.

A japán tábornokok és az imperialista japán kormány, amikor hadaival meglepetésszerűen megrohanta az északkeleti tartományokat, ezt abban a hiedelemben tette, hogy még mindig egy öntudatlan, széthúzó, katonailag teljesen tehetetlen Kínával áll szemben.

Tokió arra számított, hogy a nankingi kormány ezuttal is éppúgy defetálni fog a japán erőszak előtt, mint az Mandzsúria megrohanásakor történt és meg fog elégedni a pusztán és mítsem jelentő tiltakozással.

Tokió azonban ezuttal rosszul számított. A japán imperializmus kiméletlensége, amellyel az északkeleti tartományokban a kínai népet legelősebb érdekeire tört: eddig még nem tapasztalt méreteken rázta fel a kínai nemzet öntudatát, amely a maga japánellenes beállítottságában odáig fokozódott, hogy félretéve a világnézeti ellentéteket: immár egységes frontban vonul fel a japán szoldatesszka ellen.

Japán pillanatnyi katonai fölénye Kínával szemben nem vitatható. De viszont az is bizonyos, hogy a lélekből és anyagilag is mozgósított kínai nép ellenállási ereje és katonai szelleme — a hadjárat kiterjedésével egyidőre — egyre inkább fokozódni fog s az esetleges orosz segítség, a francia, angol és amerikai kormányok természetesen japánellenes magatartása szinte óráról órára fogja azokat az esélyeket növelni, amelyek végső eredményben Kína javára billenthetik a mérleget.

Egy 400 millió népet, amelyet éppen a japán imperializmus és a japán szoldatesszka embertelen szellemlel szeszelt öntudatra, nehézség lesz lehangolni még annak a Japánnak is, mely méretetlen göggyében és elvakult butátlóságában már-már abban a hiedelemben él, hogy nemcsak Kínát, de talán egész Ázsiát és Ausztráliát is csizmája alá gyűrheti.

Ma még nem tudhatjuk a japán-kínai háború végső kimenetelét, de a harctéri eseményekből annyit máris észlelhetünk, hogy Japánnak nagyon is nehéz lesz a négyszázmillió Kínával szemben a győzelmet kicsikarni s amennyiben mégis győzne, úgy ez a győzelem lapjaiban fogja megrendíteni a szigetország gazdasági és pénzügyi alapjait.

Öngyilkosság Focsaniban

Focsaniban felakasztotta magát egy bírói tisztviselő.

Az öngyilkosságnak megdöbbentő háttere van.

A köztisztviselőnek ugyanis annyi adót, illetéket és előleget vontak le a fizetéséből, hogy összesen két leje maradt felesége és két gyermeke számára.

Linthogy pedig két lejből legfeljebb egy lejt gyufát lehet vásárolni, a tisztviselő zsebé és háztartási számláját kénytelen volt ezzel a kétségbeesett tettel kiegyenlíttetni.

Halálra ítélt.

Ugyanakkor a maga részéről el is intézte a tisztviselői fizetések, a drágulás s a lakbérétek kérdését.

Az a kérdés azonban megmaradt. A kérdés az, hogy a román közéletben már két évtizede mióta Nagyrománia megalakult, a probléma fennáll.

Meglehet-e élni abból a fizetésből, amit az állam nyújt a tisztviselőnek? Nyilvánvalóan nem.

Ebből a fizetésből csak a korrupció mértékű segítségével lehet megélni. Csak úgy, hogy a köztisztviselő fizetését „kiegészíti”.

A focsani köztisztviselő nyilván szegényes ember volt. Ezért halt meg.

Az olyan ember, akinek méltóságérzete nem tud megbékülni ezzel a rendszerrel felakasztotta magát.

A növekvő drágulás növekvő bevételeket jelent az állam számára.

A köztisztviselők fizetéseinek emelése ennek el-

A spanyol polgárháború várható újabb fordulata:

A francia kormány rövidesen megnyitja határait a köztársasági Spanyolország felé

Fontos tárgyalások Párizs és London között a francia terv ügyében. A francia sajtó erőiesen követeli a felkelők kalózkodásának megszüntetését

Saragossa a köztársaságiak ágyúinak lövéslövésébe került

PARISZ, szeptember 1. A spanyolországi polgárháború körül olyan újabb események várható bekövetkezéséről ad hírt a Daily Telegraph, melyek megvalósulásuk esetén nemcsak a spanyolországi eseményekre volnának óriási kihatással, de a nemzetközi politikában is jelentős változást és komplikációt idéznének fel. A Daily Telegraph híradása szerint ugyanis a francia kormány azzal a gondlattal foglalkozik, hogy hamarosan megnyitja határait a spanyol köztársasági területek felé. Erre a lépésre az készíti a francia kormányt, hogy Franco és Mulsolini a napokban, táviratváltásuk során a legmelegebb kapcsolatokról adtak tájékoztatást. Párizs elhatározását közölte Londonnal, de az angol kormány még nem adott érdemleges választ. Chamberlondoni francia nagykövet az ügyben hosszasan tárgyalt Eden külügyminiszterrel.

„A kalózságot nem lehet tovább tűrni”

A fenti szenzációs híradással egyidőben a francia lapok élénken foglalkoznak a felkelők újabb bombatámadásaival, melyeket angol hajók ellen követtek el.

A francia szocialistapárt hivatalosa, a Le Populaire, mint a Havas jelenti — ezzel kapcsolatban erőiesen hangsúlyozta, hogy a kalózságnak meg kell szűnnie, nem lehet tovább tűrni. Remélik, hogy a párizsi és londoni kormányok meg fogják tenni a szükséges kezdeményezést ebből a célból. Különben nem lesznek egyedüliek akciójukban. A parti államoknak is érdeke, hogy ez a bünsz tevékenység megszűnjön, annál is inkább, mert „ismeretlen hatalom” végzi. Az egyi kréze a kérdésnek.

Mussolini ur címűs kijelentéseit nem szabad elfelejteni. Azok a spanyol kérdésre általánosságban is vonatkoznak. Magától értetődik, hogy Franciaország nem tehet mást, mint hogy Genfben és Londonban igen erőiesen fellépést fog tanúsítani.

A Le Peuple így ír: Milyen jövő elébe néz az emberiség, hogyha a háborút büntetés-től való félelem nélkül üzhetik? Egész Európa érdekeit fenyegetik Kínában. Európa jelenleg meg van osztva és a választóvonal Genfben át halad, amelynek hível hosszú időn át minden lehetőséget megteremtésére.

A l'Oeuvre megállapítja, hogy a Genf-ből kapott hírek szerint biztosra vehető, hogy Japán mostan egész Mongólia meghódítására törekszik. A Népszövetség véleménye szerint a kínai kormány ellenállhat a japán benyomulónak, amennyiben minúció és hadianyag áll rendelkezésére.

Egyidejű gibraltári jelentés szerint a Hardy és Hope hadihajók váratlanul elhagyták a kikötőt és a Földközi tenger felé vették útjukat. A hajók távozásának oka ismeretlen.

Tegnap este angol katonai járőrök jelentek meg a különböző szállodákban és ká-

várókban és felszólították a két hajó legénységét és tisztjeit, azonja: jelenjenek meg a fedélzeten.

Londoni jelentés arról számol be, hogy ismeretlen nemzetiségű tengeralattjáró támadta meg az elmúlt éjjel a San-Antonio-fok közelében (Földközi tenger) a Havock angol torpedórombolót, amit azonban nem talált el.

A köztársasági hadierők tizenkét kilométert haladtak előre Saragossa felé

A köztársasági hadierők saragossai offenzívájáról a Havas a következő jelentést adta ki:

Annak ellenére, hogy Salamanca a délen megindult és immár 10 napja tartó köztársasági offenzívára vonatkozólag clyan jelentéseket adott le, melyek szerint az egész akció sikertelen volt, megállapítást nyert, hogy

a köztársaságiak 12 kilométert mentek előre Saragossa felé, mely így az ütegek lövéslövésébe került.

Fat a sikert látszik igazolni az is, hogy Franco tábornok, most 150 repülőgépet rendelt az északi harcterekről Saragossába, hogy az ellentámadást, melyet melyet a legrövidebb időn belül megindítani készül, támogassa. Állandó repülőharcokról érkezik jelentés minden frontszakaszról. E harcoknak eredménye tegnap 5 lelt felkelő és 7 elpusztított köztársasági gép. Ugyancsak a Havas jelenti Valenciából, hogy a nemzetvédelmi minisztérium közleménye szerint a területi fronton a kormánycsapatok elfoglalták a Santa Barbara hegyet, Villa Quemadotól északnyugatra. A felkelők súlyos veszteségeket szenvedtek. A halottak között van egy tiszt is, Quipeo de Llano tábornok unokaöccse. Az aragoni fronton a köztársaságiak továbbra is körülfárva tartják Belchita városát.

(Folytatás a nyolcadik oldalon)

lenére még mindig vajdúk.

A pénzügyminiszter elrémül, mert másfél-milliárd többletet jelent a köztisztviselők fizetésének emelése.

Holott mi volna ez a másfél milliárd lej az adózások rendszeres elosztásának megvalósítása esetén!

Ez a kincsekkel áldott ország nem bírná el

az emelést?

Szónki kérdés. A felelet természetesen az, hogy elbírja!

A focsani tisztviselő példája mindennél tényszerűbben igazolja, hogy ez a probléma már kinőtt az állandó viták anyagából és legsürgősebben megvalósítandó kérdések közé emelkedett.

A zsidó gazdasági politika utja

A napokban zajlott le a francia fővárosban az ORT nevű zsidó világszervezet konferenciája, mely a zsidók mezőgazdasági és ipari tevékenységének előmozdítását szolgálja. A konferencia keretében rendkívül érdekes referátumot tartott dr. A. Singalovszki, a szervezet végrehajtó bizottságának elnöke, arról a kérdéssel, szükség van-e zsidó gazdasági politikára és ha igen, mi legyen annak az alapvető tendenciája.

Singalovszki kifejtette, hogy az antiszemitizmus elleni harc olyan feladat, amely természeténél fogva meghaladja az egyes zsidó szervezetek erejét. Miután az antiszemitizmus nem specifikusan zsidó, hanem egyéb mellékhatásaival és alapvető jellegénél nemzsidó betegség, ezért nem is lehet specifikus zsidó orvoslást találni ellene.

Ami a világot elöntő nacionalista hullámzást illeti, úgy mi, zsidók, semlegesek vagyunk azzal szemben. Ami bennünket érdekel ebből, az az antiszemita áramlat. Az antiszemitizmus a modern nacionalizmusnak nem a felületén, de annak mélysegeiben gyökerezik. Szorosan összefügg korunk politikai, gazdasági és erkölcsi korjelenségeivel és leküzdése azért megszűnik specifikus zsidó ügyévé lenni.

Az a szokás, hogy az antiszemitizmust az általános politikai helyzetől és a gazdasági fejleménytől függetlenül szemléljék, egyre nagyobb veszedelemeket hárít a zsidókra. A kollektív zsidó gondolat tulajdonképpen az antiszemitizmusra összpontosul. Mintha az nem volna betegség, hanem természeti törvény, melynek jelenléte mítsem zavarja az országok létét, sőt felvirágoztatását. Ha el tudnám hinni, hogy az antiszemitizmus egyetlen oka a mi jelenlegi gazdasági nyomorúságunknak, egyre fokozódó gazdasági hanyatlásunknak, sokkal derültebb volnék, mint amilyen vagyok. Mert meg vagyok győződve róla, hogy az örületesen agresszív nacionalizmus és annak antiszemita kifejezési formája nem tarthat sokáig. A világban nemzetközi együttműködésre van szüksége. A nemzeti, gazdasági autarchia törekvés, a kölcsönös gyűlölet és az állandó feszültség nem lehet a világ törvénye. A világ nem tud sokáig elviselni olyan légkört, mint a mai, amelyben az antiszemitizmus oly dusan virágozhat.

Két momentumot kell szemellett tartanunk:

1. A szervezett erőszakos antiszemita-támadás a zsidó gazdasági élet ellen előreláthatólag nem fog egyhamar megszűnni. Ha nem szervezzük meg a zsidó lakosság gazdasági ellenálló képességét, úgy kolosszussá lesz a legtöbb zsidó, elvesztik gazdasági bázisukat, politikai súlyukat és szellemi erejüket.

2. Az antiszemitizmus nem az egyetlen és nem a legmélyebb oka a mi specifikus gazdasági válságunknak. Számos zsidó gazdasági vállalat nem tud ellenállni a gazdasági fejlődés nyomásának, megrohanta őket, az idő és az állandó változások, amelyek a mi mozgalmas korunk viharainak és következményei. Ezt a veszedelemet a legkedvezőbb politikai körülmények között sem tudjuk minden további nélkül elhárítani.

A mindennapi kenyérért való harc aktív politikát és gazdasági önvédelmet követel a zsidó társadalomtól: egész rendszerét olyan intézkedéseknek, amelyek összhangban állanak minden ország gazdaságának szükségleteivel. Ezen intézkedésekhez tartozik elsősorban a régi gaz-

VILAG TUKRE

Referencia

Lapunk más hétszázötvenötöt, a kifizetését és előzetes befizetésével a határozatokat vizsgálta meg a bíróság. A három ítélet szerint bizonyos esetekben az európai nemzeti feljegyzéseknél rugodtabb éra közzétételéről.

nyilvánítja a nyilatkozatokat a Népszövetség látja fennforogó szükségességét, a határozatokat vizsgálta meg a bíróság. A három ítélet szerint bizonyos esetekben az európai nemzeti feljegyzéseknél rugodtabb éra közzétételéről.

szükség van a nyilatkozatokat a Népszövetség látja fennforogó szükségességét, a határozatokat vizsgálta meg a bíróság. A három ítélet szerint bizonyos esetekben az európai nemzeti feljegyzéseknél rugodtabb éra közzétételéről.

szükség van a nyilatkozatokat a Népszövetség látja fennforogó szükségességét, a határozatokat vizsgálta meg a bíróság. A három ítélet szerint bizonyos esetekben az európai nemzeti feljegyzéseknél rugodtabb éra közzétételéről.

szükség van a nyilatkozatokat a Népszövetség látja fennforogó szükségességét, a határozatokat vizsgálta meg a bíróság. A három ítélet szerint bizonyos esetekben az európai nemzeti feljegyzéseknél rugodtabb éra közzétételéről.

szükség van a nyilatkozatokat a Népszövetség látja fennforogó szükségességét, a határozatokat vizsgálta meg a bíróság. A három ítélet szerint bizonyos esetekben az európai nemzeti feljegyzéseknél rugodtabb éra közzétételéről.

dasági pozíciók megvédése az antiszemitizmus ellen, másodsorban új foglalkozási ágakba való átmenet, elhagyása a tuizsufolt pályáknak és előkészület egy jobb jövőre.

Tudom, mily nehéz feladat megvédeni a kereskedelem frontján a zsidó gazdasági pozíciókat. Elsősorban azért nehéz, mert épen a kereskedelem áll a legerősebb gazdasági nyomás alatt. A legtöbb ilyen pozíciót csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudjuk megtartani. Száz zsidóra, akik a kereskedelemről élnek, 90 önálló kereskedő esik, míg a nemzsidóknál 45. Ilyen széjjelmorzsolódott és szétforgácsolt a zsidó kereskedelem. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ki kell irtanunk gazdasági életünknek ezt a szektorát. A mi mozgalmunknak az a feladata, hogy megerősítsünk, növeljük és kibővítsünk minden munkáját. A zsidóság egyoldalú gazdasági strukturáját az ipari és mezőgazdasági pályák fejlesztése útján kell megváltoztatni és azt az általános gazdasági élethez kell hozzáidomítani. Amilyen mértékben mozdítjuk elő ezt az átértékelést, olyan mértékben kell megszilárdítani a zsidó kereskedők pozícióit is, akik a zsidó kézműipar és mezőgazdaság termékeinek legfőbb felvevői lesznek. Az ORT gyakorlatilag nem foglalkozhatik a zsidó kereskedelem problémáival. De hol vannak a többiek, akik egyfelől magát a zsidó kereskedelmet képviselik, másfelől a zsidó gazdaság legfontosabb ágának tartanak azt? Miért hanyagolják el ezek a körök a zsidó kereskedelem érdekeit?

Aki ismeri a zsidó kereskedelem helyzetét, az tudja, hogy az alig felel meg a mai idők követelményeinek. A modern világ kikészítői a zsidók rendkívül üzleti képességeiről szóló legendát. Előttünk áll a modern nemzsidó kereskedő típusa, aki vel nem tud már konkurrálni a zsidó üzletember. Ez a típus mítosz tud a „vevők kiszolgálásáról” és azt sem tudja, hogyan kell vezetni egy üzletet. A zsidók azért vetik rá magukat a kereskedelmi szakmára, mert nem tanultak, vagy nem tanulhattak mást. Ezért legfőbb ideje, hogy az arra alkalmas szervezeteit azt a feladatot tűzzék maguk elé, hogy kiképezék az új zsidó kereskedő típusát, aki ért valamit a bevásárlás, a piac, stb megszerzéséhez.

De a zsidó gazdasági politika központi feladata a mai munka-pozícióinknak a kiépítése kell, hogy legyen. Ebben rejlik a nép jövője. Ennek a feladatnak a nagyságát ne tévesszék szem elől azok sem, akik a nagy kivándorlási áramlatot látják és azt vallják, hogy a nyomorra egyetlen megoldás a kolonizáció kell, hogy legyen. Nem szabad elfelejteni, hogy a kivándorlás, még ha volna is befogadóképes országok, kiegyenlítődik a tehermentesített országok lakosságának természetes szaporulatával. A kelet-európai zsidók gazdasági kérdésének megoldása ezért a kelet-európai országok jövőjében rejlik. Ezen országokban élő testvéreink millióinak sorsa egybefonódik ezen országok sorsával.

Magáról az ORT-ról szólva, elmondhatom, hogy 1937-ben 159 szakmai kiképző intézményt tartottunk fenn, amelyeket 8000 ember látogatott, 139 szövetkezeti műhelyt és iparvállalatot, amelyek tízezer embert foglalkoztattak és végül 137 mezőgazdasági szövetkezetet és telepítést. Minél több zsidó munkást kell az ipari vállalkozásokban összpontosítanunk és a kisvárosok zsidóit minél nagyobb számban kell a falura vinnünk.

„AMICUS” DIÁKNAPTÁR 1937-38

200 old. félévszónoktató, szaktanárak szerkesztésében értékes, hasznos, bő tartalommal, pl.: órarend, osztálynévsor, 1937-38. előj. egyben tört., irod., tud., naptár (Biró S.) Brill: Nyelvtan és nyelvhelyesség. Dr Tulogdy: Erdély geológiája. Hadházy: Románia földrajzi és gazdasági adatai. Európa államai. Világtörténelmi ismétlés (B. S.) Latin szállóigék (Finta Gerő). A rádióról (Gombos Béla). Az atomrobbolás (László Tihamér). Algebrai összefoglaló (Antal Mánk). Sport (Horosz Béla) stb., stb. Azonnal rendelve és beküldve bélyegben is lehet portmentesen 35 lej. Utánvét plus portó. Később drágább. LEPAGE-nál Cluj.

Fischl Frigyes, a kalapácsos gyilkos vasárnap tartja esküvőjét Párizsban Gruber Rózsa kisasszonnyal

A kalapácsos kaland hősből őszeres lett és meggazdagodott Franciaországban

Budapest, szeptember 1. Nemsokára tiz esztendeje lesz annak, hogy a szegedi személyvonaton, Budapest és Kecskemét között vérebé fagyva találták Steinherz Gyula kecskeméti gyümölcskereskedőt. Az eset akkoriban óriási feltűnést keltett annál is inkább, mert a rendőri nyomozás megállapította, hogy Steinherz meggyilkolása a büntények krónikájában eddig alig ismert, különös körülmények között történt.

Steinherz Gyula ugyanis — mivel rossz anyagi körülmények közé került — nagyösszegű életbiztosítást kötött, hogy ezzel családjáról valamiképpen gondoskodni tudjon. Aztán felbérelt egy Fischl Frigyes nevű állástalan kárpitoszegéd, aki 5000 pengőben megalkudott vérdíj fejében vállalkozott arra, hogy a kereskedőt meggyilkolja.

Felszálltak a budapest—szegedi vonatra, beültek egy külön fülkébe, Steinherz letakarta az arcát egy zsebkendővel és Fischl — miután a kialakított vérdíjat felvette — több kalapácsütéssel szétrombolta a gyümölcskereskedő fejét.

Fischl rövidesen kézrekerült és bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el. A bíróság felkérésre okozott emberölés címmén vonta felelősségre, büntöské mondogta ki és öt évi fegyházbüntetéssel sújtotta, amely büntetést a „kalapácsos gyilkos” a sopronkőhidai fegyintézetben ki is töltötte.

Büntetésének harmadik esztendejében Fischl azzal a kéréssel fordult a fegyház igazgatóhoz, eszközölje ki részére, hogy feleségül vehesse menyasszonyát, Gruber Rózát. A fegyház igazgatója fel is terjesztette Fischl Frigyes kérését az igazságügyminiszterhez, aki azonban elutasította a kérelmet és így Fischl és menyasszonya nem esküdhettek meg a fegyházban.

Aztán letelt az öt esztendő büntetés. Fischl szabadlábra került, de olyan rossz anyagi helyzetben volt, hogy házasságra nem gondolhatott. Budapestre ment, hogy valamilyen munkához jusson, de mindannyiszor csak néhány napra sikerült elhelyezkedést találnia: amint megtudták róla, hogy ő a kalapácsos gyilkos, azonnal elbocsátották munkahelyéről.

Fischl Frigyes hetekig kóborgott a fővárosban éhesen és rongyosan és már arra gondolt, hogy öngyilkos lesz. Végül is, utolsó kétségbeesésében a rendőrséghez fordult segítségért.

A gyilkos Párizsban

Igy került ki Franciaországba. A budapesti rendőrség támogatása nélkül sohasem kapott volna munkát abban a párizsi környéki autókorszéria gyárban, ahol aztán új életet kezdett. Itt dolgozott, mint kárpitosmunkás.

És irta haza a leveleket Kecskemétre menyasszonyának, Gruber Rózának, hogy legyen türelmes, tartson ki mellette, ő szorgalmasan dolgozik, gyűjti a pénzt és nemsokára eljön az ideje annak, hogy egybekelhetnek.

Körülbelül egy esztendeig dolgozott Fischl ebben a gyárban, amikor beszüntették a munkát és vele együtt az összes munkásokat elbocsátották.

Fischl nem keseredett el, dolgozott tovább, megpróbálkozott mindennel. Eljárt a csarnokokba, segített a csarnoki árusoknak, a rakodómunkásoknak, majd csomagoló lett az egyik nagy párizsi bulvárlap, a „Matin” nyomdájában. Keresete azonban nagyon kevés volt és elhatározta, hogy megpróbálkozik valami mással.

Őszeres lett. Fáradozatlanul járta Párizs külterületét, összevásárolta — természetesen a más megbízásából — a szegény emberek ócska rongyait. És ez így tartott hónapokon keresztül. Később elkerült egy őszereshez, aki azt a feladatot bízta rá,

hogy a raktárban válogassa és szortírozza a megvásárolt ócska holmikat.

Különös üzlet volt ez. A kiválogatott használt ruhákat vagonokba, illetve hajókra rakták és kiszállították a francia gyarmatokra, ahol a benszülöttek jó pénzt adtak értük.

Mint ezeknek az ócska ruhaszállítmányoknak a kísérője, Fischl Frigyes megfordult csaknem az összes francia gyarmatokon. Sokáig dolgozott ilyen minőségben, egészen addig, amíg neki is sikerült olyan tőkét összekuporgatnia, hogy maga is önálló vállalkozásba kezdhesen.

Természetesen ő is ócskaruha-exportőr lett. Összevásárolta — a már megtanult módon — a francia kispolgár és munkásember elhasznált ruháit és amikor megfelelő mennyiség összegyűlt, kivitte valamelyik francia gyarmatra.

Nahum Goldmann és az arab delegáció tagjai az arab-zsidó kerekasztal-konferencia kérdéséről

A zsidók feltételei és az arab fenyegetések

Genf, szeptember 1. A Zsidó Távirati Iroda genfi tudósítója meginterpellálta Nahum Goldmann, a Jewish Agency népszövetségi megbízottját és Abdul Hadit, valamint dr. Arslan sejket, az arab delegáció Genfben tartózkodó vezetőit az arab-zsidó kerekasztal konferencia lehetőségéről.

Dr. Goldmann kijelentette, hogy a Jewish Agency miként eddig, most is hajlandó kerekasztalhoz ülni az arabokkal. Megegyezésről azonban csak a Balfour-deklaráció és a mandátum alapján lehet szó. Az araboknak ezenkívül hozzá kell járulniuk egy az ország gazdasági befogadó képességének elvére támaszkodó zsidó bevándorláshoz és meg kell barátkozniuk azzal a gondolattal, hogy a zsidók többséget fognak alkotni Palesztinában.

Az arab delegáció vezetői kifejtették, hogy a zsidókkal való megegyezés csak akkor lehetséges, ha a zsidók lemondanak a cionista aspirációkról. Az arabok hajlandók teljes egyenjogúságot biztosítani a zsidóknak Palesztinában. A zsidók szám szerű helyzetük arányában részt vehet az ország kormányzatában, a héber nyelv

100%-OS
TERMÉSZETES ATÖRZEST, 5 évi tartósságot biztosít Önnek az új Brilliant-minőség, a VILÁGMARKA

És elsősorban arra vigyázott, hogy minél nagyobb legyen a haszna.

Néhány héttel ezelőtt aztán levél érkezett Kecskemétre, ott is Gruber Róza kisasszonyhoz. Nem nehéz kitalálni, hogy a levelet Fischl Frigyes irta. Azt sem nehéz kitalálni, hogy miért. Egyszerűen azért, hogy megkérdezze régi menyasszonyát: hajlandó-e hozzájönni feleségül? És azt is megírta Fischl, hogy üzleteivel egészen rendes kis tőkét sikerült összegyűjtenie, úgy, hogy a megélhetésük biztosítva van.

Gruber Róza kisasszony már ki is utazott Párizsba és vasárnap megtartják a régóta esedékes esküvőt.

Ugy tudjuk, hogy az ifjú pár valamelyik francia gyarmatra utazik másztra.

Persze egy rakás ócska ruha kíséretében, hogy a kellemest összekössék a hasznossal.

az ország egyik hivatalos nyelve lesz. Le kell mondani azonban arról a gondolatról, hogy valaha is zsidó többség lesz Palesztinában. Csak ebben az esetben lehet béke Palesztinában. Ha mégis megkísérelnek a felosztási terv kersztülvitelét az arabok hozzájárulása nélkül, úgy az arabok erőszakkal fognak felelni az erőszakra.

Nem hisszük, hogy az angol katonák kaphatnak ilyen feladat elvégzésére. Ha zsidó hadsereg segítségével próbálnák keresztül vinni a felosztást, úgy senki sem fogja megakadályozhatni az arab államok seregeit, hogy rárontsanak a palesztinai zsidókra és a tengerbe hajítják őket.

Birodalmi német agitátorok izgatásai regáti német telepések között. Constanțăbó jelentik: Ferdinand közszeg csendőrsége jelentett tett felettes hatóságainak, hogy több idegen állampolgárságu agitátor izgatja ottani német telepéseket. Megállapítás nyerve egy Franz Mark nevi egyén hitleris propagandát üz és náci különítményeket próbál szervezni Franz Markot letartóztatták bíróság elé állítják

Megjelent!

Még mindig...

Barzilay István
novellás kötele

10

novella

az erdélyi zsidóság életéről, ifjúságának problémáiról,chaluc-mozgalmának mozzanatairól. Az első erdélyi könyv, mely irodalmi formában tárja fel az erdélyi zsidó nép életét. Megrendelhető 100 lej előzetes beküldése ellenében (vidékre még 10 lej portóköltség) az Új Kelet kiadóhivatalában.

Int
old

„Szorai

Bucuresti, s zselso jobboldal valóságos kam Petre Petrescu antiszemita ki pellációja miatt pescu sietett a viselő „infámi kemény szavai lansága” ellen sen a Porunca politikura, ak véleményének ki magának meg a csirke utszli tónusú va a hazafias tartalékos tisz sék ki maguk todox egyházi teni.

Mai száma mány egyik am tát közli, am „Nincs igaz vádolják a h lönök a patri terpellációjáv nem fogja kó a megmondol türheli, hogy minősített, a Ana Paukert. intézkedett, u konferencia is várnai a szank parlatmenter, a mentesség

Igy szólna Pop Valer ipa sejtjetti a Por san ugyanis a dobja ki Petre nek egyik igé resucnak, aki hogy beálljon Dnyeszeren nincsen már sok Vremii. A bea nélkül. Stoica tiszték szövet rozzon e pred főött... Szorú ka körül...

Az Adevuru rescu Branist interpellációja zoket írja:

„A jobboldal sarlatánizmus sággal ölelkez ügyet akarna futja e sajto h a nemzet bold c ezredes me tés, amelytől halmozódnak e dühvel vágná zsidó bérenc, többi bandita tónusban keze Lássuk csak, sikkal merész

Petrescu ez világháboruba harcban Kend liusában meg mániáért és llyi dekrétum vege a követő király a Stea ta a kardokit gal lovagi rá tányanak, a h magyarok ell 1919 júliusát hez.”

Lehetséges kiváló katona gessenek? A árulja a haza azokat sem, nagy véreng tóban semmi A világ mino telettel tekin

Irtóhadjáratot kezdett a jobb- oldali sajtó Petrescu ezredes ellen

a patriarchával kapcsolatos interpellációja miatt

„Szorai már a hurok a besita nyaka körül” — írja a Porunca Vremii. Állítólag a kormány is szankciókra készül Petrescu ellen

Bucuresti, szept. 1. (Az Uj Kelet tud.) A szélső jobboldali sajtó, mint azt megirtuk, valóságos kannibáli dühvel vetette rá magát Petre Petrescu ezredesre, a Miron patriarcha antiszemita kirohanásaival kapcsolatos interpellációja miatt. Az Univerzulban Stelian Popescu sietett megbélyegezni a iunianista képviselő „infámis” eljárását. A Buna Vestire kemény szavakban kelt ki Petrescu „arátiansága” ellen. A legújabbakban természetesen a Porunca Vremii rontott rá az ellenzéki politikusra, aki egy egész ország józan közvéleményének tiszteletét és elismerését hívta ki magának bátor gesztusával. „Pofozzátok meg a csirkefogót!” írta bevált és jólismert utszéli tónusában a Porunca Vremii, felszólította a hazafias egyesületeket, a hadsereget, a tartalékos tisztek szövetségét, hogy közönségek ki maguk közül azt az embert, aki az ortodox egyházot „agitátornak” merete minősíteni.

Nyilatkozik a kormány

Mai számában a Porunca Vremii a kormány egyik tagjának állítólagos nyilatkozatát közli, amely a következőképpen hangzik: „Nincs igazuk, ha bűnös közönyösséggel vádoljátok a kormányt Petre Petrescu képviselőnek a patriarcha ügyében közölt sértő interpellációjával kapcsolatban. A kormány nem fogja követelmények nélkül hagyni ezt a megfontolatlan sértő gesztust, mert nem tűrheti, hogy az egyház fejét „agitátornak” minősítsék, akár egy Max Goldsteint, vagy Ana Paukert. Ha a kormány még eddig nem intézkedett, úgy ennek oka részben a sinaiai konferencia is volt. De nem fognak sokáig várni a szankcióra. Az a tény, hogy Petrescu parlamentert, nem ad neki jogot arra, hogy a mentesség örve alatt gyalázkodjék.”

Igy szólta a nyilatkozat, amely mögött Pop Valeriu ipari és kereskedelmi minisztert sejteti a Porunca Vremii. Ezzel kapcsolatban ugyanis a lap követeli, hogy a kormány dobja ki Petrescut, a Resita-művektől, amelyek egyik igazgatója. A „bestia” Petre Petrescunak, aki hátat fordított a hadseregnek, hogy beálljon szolgáknak a zsidókhöz és a Dnyeszteren túli kommunista anarchiához, nincs már sok napja hátra — írja a Porunca Vremii. A bestia nem őrzi meg szankciók nélkül. Stoica ezredes felhívta a tartalékos tisztek szövetségét, hogy üljön össze és határozzon e precedens nélkül álló szemtelenség fölött... Szorai már a hurok a csirkefogó nyaka körül...!

Az Adevurul mai számában Tudor Teodorescu Branista foglalkozik Petrescu ezredes interpellációjával és többek között a következőket írja:

„A jobboldali sajtóban, ahol a butaság a sarlatánizmussal, a műveletlenség a rosszasággal ölelkezik, minden áron egy Petrescu ügyet akarnak kovácsolni. Ha az ember átfutja e sajtó hasábjait, az a benyomása, hogy a nemzet boldogsága egyetlen ember: Petrescu ezredes megsemmisítésétől függ. Nincs sértés, amelytől megkímélnék. Kocsis szidalmak halmozódnak egymásra, amelyeket hisztérikus dühvel vágnak hozzá: „sábeszgoj, fejszenyél, zsidó bérenc, csirkefogó, stb.” Terenté és a többi banditavezér lényegesen gyengédebb tónusban kezelték, mint Petrescu ezredest. Lássuk csak, ki az az ember, akit eféle sértésekkel merészelnek elborítani.

Kicsoda Petrescu ezredes?

Petrescu ezredes aktív katonatiszt volt a világháborúban és a magyar csapatok elleni harcban Kenderes és Szolnok mellett 1919 júliusában megsebesült. Vértelt tehát Nagyromániáért és kiintették. Az erről szóló királyi dekretum 1930 márciusából keltezett szövege a következőképpen hangzik: „Öfelsége a király a Steaua Romaniei rendet adományozta a kardokkal és a katonai vitézségi szalaggal lovagi rangban Petre Petrescu tüzérszaktálynak, a hősiességért, amellyel útját a magyarok ellen harcban vezette, hozzájárulva 1919 júliusában az ellenség teljes legyőzéséhez.”

Lehetséges, hogy egy a fronton megsérült kiváló katonatisztet ebben a formában sértégeknek? Abban a sajtóban, amely kilóval árulja a hazafiasságot, már nem respektálják azokat sem, akik szembenéztek a halállal a nagy vérengzésben? Nincs már ebben a sajtóban semmi szemérem, semmi szégyenérzet? A világ minden országában a legnagyobb tisztelettel tekintenek azokra, akik a fronton har-

coltak és vérezték. Midőn látja az ember, hogy nálunk hogyan gyaláznak meg egy ilyen katonát a legpiszkosabb lapokban, nagy és mély undor fogja el.

„Nem lopott autógummit!”

A hadseregből kilépett Petrescu ezredes Gorjmegeye prefektusa lett, majd képviselő. Közéleti tevékenységét a leghalványabb árnyék sem borítja. Nem kereskedett a parasztok erdőivel, nem rabolta ki a parasztokat, nem lopott autógummit. Nem lopta el a

gyermeknek részére szánt tejet. Mítsem csinált a zajos hazafiak tetteiből, akik ma kioktatják a jómagaviseletre. Kétségtelenül nagy hiba, becsületesnek lenni egy olyan korban, amelyben az apacsok teremtik a közvéleményt, szélhámosok tartanak becsületeségi előadásokat és zsarolók erkölcsi bizonyítványokat állítanak ki. De akárhogy is, egy katonatisztet nem lehet ily barbár módon szidalmazni, mert eleget tett kötelességének a háborúban és lelkiismeretének a békében.”

Hatodszor kíséreltek meg merényletet Trotskij ellen a mexikói sztalinisták

A karhatalmi közegek megakadályozták a revolveres támadókat tőlük végezhivitelében

Mexikó-City, szeptember 1. Tegnap a kora délutáni órákban, eddig ismeretlen tettesek gyilkos merényletet kíséreltek meg Trotskij Leó volt szovjet népbiztos ellen.

Trotskij tudvalevőleg egy idő óta Mexikóban, Mexikó-City közelében él. Egy festőművész barátja fogadta vendégként házába. A kormány, hogy az esetleges merényletektől óvja állandó rendőri karhatalmat rendelt az őrzésére. Már többször megkísérelték, hogy betörjenek a villába, de az éber őrszemek mindeddig megghiúsították az ilyen kísérleteket. Tegnap délután két ismeretlen, jólöltözött nő közelített meg a villát és beszélgetni kezdtek az egyik alkalmazottal. Néhány percnyi társalgás után Mexikó-City felől hatalmas iramban egy nagy gépkocsi szágul-

dott a villa felé. A kapu előtt lefékezett és négy revolverrel fölfegyverzett egyén ugrott le róla. Be akartak hatolni a villába, de az ügyeletes rendőrszem jelzése-re a villában tartózkodó három másik karhatalmi közeg elrohanott. Erre az ismeretlenek visszagrottak az autóra és „Eljen Sztalin, vesszen az áruló Trotskij” kiáltással szélsebesen elszáguldottak.

Trotskij az eset után csak ennyit mondott.

— Ez már a hatodik merényletkísérelt ellenem.

— Sztalin nagyon fél tőlem, a védtelen, magányos embertől, mert mindenáron el szeretne tenni láb aló.

A mexikói kormány most megerősítette a karhatalmat Trotskij őrzésére.

Select Muzgó **Pénteki kezdettel mutatja be**
Erzsébet királynő
(Tűz Anglia felett)
legújabb rendezésű **KORDA** slágert, főszerepekben:
Flora Robson, Vivian Leigh, Lawrence Olivier
Ma a SZFINX
LIONEL ATWILL és SHEILA TERRY.

„Románia csak előnynek tekintheti a cseh-ország szerződést” — mondja Antonescu külügy- miniszter

A kisantant-külgyminiszterek nyilatkozatai a konferencia után

Sinaia, szeptember 1. A kisantant tárgyalásairól kiadott hivatalos közlemény felolvása után Antonescu, Sztrojadinovics és Krofta fogadták a román és külföldi sajtó munkatársait. Antonescu kiemelte, hogy a kisantant államok között az egyetértés tökéletes.

„Barátaink örülni, ellenfeleink csalódnak fognak”

— Barátaink örülni — mondotta Antonescu —, ellenségeink pedig csalódnak fognak. Azt hiszem, hogy önök is meg vannak győződve éppúgy, mint én, egy dologról, melyre fel is hívom figyelmüket: évről évre egyre szorosabb az a szövetség, mely bennünket egybefűz és ez a kapcsolat csak erősíti nemzetünk nemzeti öntudatát. A kisantant gondolata eljutott az összes társadalmi rétegekbe, szilkségességét nemcsak az intellektuelek, politikusok és vezetőkörök értik meg, hanem behatolt munkásaink és parasztjaink szívébe. Az érzések realitása a legjelentékenyebb. Az a szövetség, amely mélyen meggyökeredezett a népek ösztönében, ebben az ösztönben találja meg tartósságának és erejének támaszát. Ma a szövetség műve országaink közvéleményének parancsát tükrözik vissza. Ezt a közvéleményt nem mi irányítjuk, hanem annak kell bennünket irányítania.

— Ebben áll a sajtó szerepe. A három ország sajtója döntő szerepet vitt szervezetünk állandó erősítésében. Mint a tanács elnöke, meg kell köszönnöm ösztönét a külföldi sajtó munkásainak, akik Sinaia-ba jöttek, hogy kellő fontosságot tulajdonítottak annak a munkának, amely itt folyik. Láthatták, hogy a szorosan egybekapcsolt kisantant politikájának célja a béke fenntartása a szerződés alapján, a kölcsönös tisztelet, a teljes megértés, a népek közötti széles együttműködés jegyében. Ime ezek a törekvések irányítanak bennünket a Balkán-szövetséggel együtt, öt államot és 70 millió lelket zárt harmónikus és tartalmas egészben. Ki kell emelnem azt a nagy barátságot, amely Franciaországhoz fűz és nincs is szükség rá, hogy kiemeljem: befolyása a világra a béke érdekében történik.

Végül Antonescu kifejezést adott örömeinek afölött, hogy Sztrojadinovicsal és Kroftával való találkozása ismét összefűzte ezt a barátságot.

Ezután Sztrojadinovics emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

— Teljes egészében csatlakozom Antonescu nyilatkozatához. Azt hiszem, hogy az ő nyilatkozata teljes mértékben kielégítette önöket. Ami engem illet, ki kell fejeznem el-

Kezdje minden napját
Odol 83
SZÁJÁPOLASSAL

ragadtatásomat a barátságos fogadtatásért, amelyben én és Krofta kollégám részestülünk Románia vendégszerető földjén. Ki kell fejeznem köszönetemet Antonescu urnak, aki oly ragyogó szellemben irányította a tanácskozásokat.

A cseh-ország paktum ügye

Egy csehszlovák újságírónak arra a kérdésére, hogy a Csehszlovákia és Szovjet-Oroszország között fennálló egyezmény nem hátráltatja-e a három állam kapcsolatát, Antonescu a következőket mondotta:

— Csak annyit mondhatok a feltett kérdésre, hogy a Csehszlovákia és Szovjet-Oroszország között létrejött egyezmény Románia és Jugoszlávia beleegyezésével történt. Ami hazámat illeti, hozzáteszem: a román kormány távol áll attól, hogy elítélje a csehszlovák-szovjet egyezményt, csak előnyöknek tekintheti ezt a kapcsolatot a baráti Csehszlovákia és Románia legnagyobb szomszédállama között, amellyel Románia is jó szomszédi kapcsolatot és barátságot tart fenn.

Este kilenc órák a Palace szálloda termében vacsorát adtak Sztrojadinovics és Krofta tiszteletére, melyen a kormány összes tagjai résztvettek. A pezsgőnél Antonescu beszédet tartott és hangsúlyozta, hogy a kisantant bármikor készen áll a békéltetés szolgálatában az európai államok közötti kölcsönös egyetértés elérésére. Végül hangsúlyozta Antonescu a kisantant politikai erejének jelentőségét. A poharat a király, Benes köztársasági elnök és Péter király egészségére ültette. A poháralköszöntőre Krofta válaszolt.

Réggel hét órák Korfta külügyminiszter Veverka cseh követ társaságában Brassóba utazott, ahol különböző iparvállalatokat tekintett meg. Ejjel két órák Korfta távozott Sinaia-ból és közvetlenül Prágába utazott. Sztrojadinovics és Tatarescu együtt utaztak Kroftával Chitilág, ahol a különvagon a Simplonhoz csatolták.

Kolozsvári és zilahi autók karambolja a gyalui országúton. Tegnap este hat órák gépkocsikaramból történt a gyalui országúton A zilahi 10-es rendszámú teherautó szabályosan robotott az országúton. Mögötte haladt a 217-es rendszámú kolozsvári jelzésű autó, amelynek vezetője meg akarta előzni a zilahi kocsit. A sofőr azonban elvesztette uralmát a kormány felett, amely belerohant a kolozsvári autóból, amely felborult és az országút mentén lévő fának zuhant. A gépkocsit vezető Markovics Simonnak nem történt semmi baja, míg a mellette ülő Kerekes Pál mindkét lábát törte. A teherautón ült a gyalui csendőrmester is, aki sértetlenül uszta meg a karambolt. A kolozsvári ügyészség és a gyalui rendőrség eljárást indított a kolozsvári kocsit vezetője ellen, mert őt terheli a felelősség az összeütközésért.

Machzor és tallisz áruszállítás!

- 4 kötet machzor a főünnepekre, vászonkötésben magyar, német vagy szargon fordítással **Lei: 260**
- 9 kötet machzor az összes ünnepekre egész évi használatra, vászonkötésben magyar, német, vagy szargon fordítással **Lei: 650**
- Mirjam dr Kis Arnoldtól, vászonkötésű, magyar, vagy német **Lei: 180**
- Mirjam valódi krokodilbőr-kötésben **Lei: 500**
- Tallisz bármicva gyermekeknek, bortnival felszerelve **250 lejtol**
- Gyapju férfi tallisz, arany vagy ezüst bortnival felszerelve **400 lejtol**
- Selyem tallisz, fél, felszerelve bortnival **400 lejtol**
- Selyem tallisz, egész, nagy, felszerelve bortnival **800 lejtol**

Kapható:
ANTON ROSENZWEIG, CLUJ
Alapítva: 1890. (Saját ház)

ספרים ואונד טליתים גראסאנדלונג
Héber könyvek
gyapju és selyemfűszek
magykereskedése — Guári árak!

Eltemették dr. Socol Aurelt

A nemzeti parasztpárt nevében Virgil Madgearu méltatta az elhunytban a demokrácia förtelen harcosát

Cluj, szeptember 1. (Az Uj Kelet tud.) Szerdán délután négy órakor impozáns külsőségek közepette ment végbe Kolozsváron dr. Socol Aurel volt képviselőházi elnök temetése. A nemzeti parasztpárt központi vezetőségét Ion Mihalache pártelnök, Virgil Madgearu, a párt főtitkára, és Ion Raducanu volt munkaügyi miniszter képviselték a temetésen. Mihalache és Madgearu szerdán reggel 9 órakor érkeztek meg Kolozsvárra Sinaiaiból jövet. A pályaudvaron Maniu Gyula, dr. Pop Ionel, Popov Adonis és a párt kolozsvári tagozatának több vezetője jelent meg fogadtatásukon. Mihalache és Madgearu egyenesen Boila professzor villájához hajtottak, ahol Maniuval két és félórát tartó beszélgetést folytattak. Ugyanakkor a temetésen megjelent többi maniuista vezető dr. Pop Ionel lakásán ült össze bizalmas megbeszélésre.

Délben Madgearu és Mihalache Maniu kíséretében megjelent Socol dr. ravataia előtt, majd részvétüket fejezték ki a gyászoló családnak. Délben az egyik főtéri étterem külön termében társasbédre ültek össze a párt itt tartózkodó vezetői. Maniu ült az asztalfőn, Mihalache és Madgearu között, jelen voltak továbbá Octavian Tazlaeanu és Victor Moldovan, volt miniszterek, dr. Pop Ionel volt képviselőházi alelnök, dr. Victor Deleu volt kolozsvári polgármester és a szovátista gárda: Leucuta, Bianu, Lazar Ilies, Vescan, dr. Iuliu Coroian és mások.

Többségi, kisebbségi a temetésen

Délután négy órakor az elhunyt Erzsébet uti villájának kertjében vette kezdetét a gyászszertartás, amelyet Agarbiceanu esperes celebrált a kolozsvári görögkatolikus egyházközség több lelkészének asszisztenciája mellett. Az Operaház kórusa Saveianu karmester vezényletével gyászdalokat énekelt. A ravatalt hatalmas tömeg vette körül, amelynek sorában Kolozsvár román és kisebbségi társadalmának reprezentánsai egyaránt nagy számban foglaltak helyet. Pártkülönbségre való tekintet nélkül megjelentek a kolozsvári román intellektuális és politikai világ vezetői. Feltűnést keltett azonban Vaida Sándor távolléte. Jelen volt Dragan polgármester, Dragomir Silviu egyetemi tanár, a cuzisták vezetője és a nemzeti parasztpárt egész helyi vezérkara, élén Valer Moldovan egyetemi tanárral és Flaviu Laurentiu volt alpolgármesterrel. A zsidó pártot népes küldöttség képviselte, amelynek sorában megjelentek dr. Fischer Tivadar, a párt országos elnöke, dr. Fischer József erdélyi tartományi elnök, dr. Balázs Endre és dr. Sebestyén József. A magyar pártot gróf Bethlen György pártelnök, Sándor József, szenátor és Boros unitárius püspök képviselték.

A gyászszertartás után elsőnek Agarbiceanu esperes méltatta az elhunyt érdemeit. Vázolta múltját, érdemeit a román-ság nemzetiségi harcaiban, tiszta jellemét és nemes önzetlenségét.

Kolozsvár gyásza

Utána Dragan polgármester beszélt, aki Kolozsvár polgárságának könnyeit hozta el Socol Aurel ravatalához. Rámutatott arra, hogy Socol, aki több ízben is tagja volt a városi tanácsnak, mennyire szívén viselte a város érdekeit és fejlődését. Socol közéleti tevékenységével mindenki megbecsülését szerezte meg magának, nemzetiségre és felekezetre való különbség nélkül. Kolozsvár városa mélyen megrendülve áll a ravatal előtt és őszintén osztozik a sors-sújtotta család gyászában.

Pavel Rosca akadémiai tanár, a megyei tanács elnöke, a vármegye és a helyi liberális tagozat nevében bucsuztatta Socolt.

Hangsúlyozta, hogy az elhunyt korrektségével, nemes jellemével a politikai ellenfelek tiszteletét és megbecsülését vívta ki magának.

Ulvineanu táblai tanácselnök a kolozsvári bírói kar, dr. Petre Metes pedig az ügyvédi kamara gyászát tolmácsolták.

Madgearu beszéde

Ezután Virgil Madgearu mondotta el gyászbeszédét, a nemzeti parasztpárt központi vezetősége nevében. Rámutatott arra, hogy Socol Aurelben a párt egyik leg-hűségesebb katonáját és nagy reményességét vesztette el, akire még komoly szerep és hivatás várt volna nemcsak a párt, hanem az ország életében is. Nemes jellem volt, igazi erdélyi ur, aki az erkölcsi és becsületi szempontokat mindenek fölé tudta helyezni és aki végig konzervens maradt demokrácia meggyőződéséhez. Amikor különböző bel- és külföldi válságok olyan áramlatokat termeltek ki, amelyek sokakat közülünk megintették a demokráciába vetett hitünkben, Socol Aurel ott állott egyenesen és megdönthetetlenül egy ügy mellett, amelynek igazságában maradéktalanul hitt. Nem hagyta magát eltántorítani szimplicista jelszavaktól és tisztában volt azaz, hogy egy oly komplex és bonyolult probléma, mint amilyen a román-ság uralmának biztosítása, nem oldható meg demagóg frázisokkal és szédülő akciókkal. Nem tévesztette össze a demokráciát a demagógiával. Nem rendi-

tette meg a tömegek hitét a pártban azaz, hogy felelőtlen ígéretekkel tett volna, amelyek teljesíthetetlenek voltak. És nem követte azokat, akik megszakítva évtizedes barátságot és feladva évtizedeken át vallott elveket, opportunus módon siettek gyors sikereket biztosítani látszó jelszavak zászlaja alá.

A nemzeti parasztpárt nagy családjá ki-mondhatatlan fájdalommal Socol haláláról és kegyelettel fogja megőrizni emléket.

A párt erdélyi szervezete nevében Valer Moldovan professzor néhány szívbe-markolóan közvetlen bucsuztatta évtizedes barátját. Ő is hangsúlyozta, hogy mennyire példaadó volt Socol jellem-szilárdasága és következetessége egy korban, amelyben különösen az ifjúságot any nyíféle formában csábítja tévútra.

Egy frátai földesgazda a megye paraszt-ságának gyászát tolmácsolta keresetlen szavakban. Teofil Bugariu, a Patria szerkesztője, Ionel Palade a nemzeti parasztpárt tanulmányi köre nevében bucsuztatta Socol Aurelt. Már hat óra jóval elmúlt, midőn megalakult a gyászmenet, amely az Elizabeta, Reg. Ferdinand és Victoriei utakon át az igazságügyi palota elé vonult, innen pedig a nemzeti parasztpárt Regina Mária ucai épülete elé, ahol Nemes Simion volt szenátor beszélt. Innen a temetőbe vonult a menet. A nyitott sir előtt az egyetemi ifjúság nevében Tarta, a kolozsmegyei tagozat nevében pedig Popov Adonis beszélt. A kórus gyászdalokat adott elő, majd a kivonult katonai dísz-század háromszoros sortűzel tisztelt meg a koporsó előtt, amelyet a jelenlevők felcsukló sírása közepette engedtek le a sírba.

Tour de Hongriet is az elmaradás veszélye fenyegette, mert csak nehezen lehetett megszerezni a városokon való áthajtás engedélyét. Ennek az akadálynak elhárítása után a román kerékpárszövetség értesítést kapott, hogy utnak indíthatja csapatát Budapest felé. A körverseny pénteken kezdődik és azon több ország legénysége áll starthoz.

A kisantant ökölvívó bajnokságait, mint már jeleztük, szeptember 3-4-5. napjain tartják meg Temesváron. Befutottak már a csehek és jugoszlávok nevezései is. Érdekes, hogy a délszláv csapatban a zágrábi Malkkai négy tagja is szerepel: Krauss (légsúly), Gottemann és Hirtenstein (bantamsúly), Ruzica (pehelysúly). Fényes bizonyíték a zsidó ökölvívás népszerűsége mellett!

Tervebe vették, hogy a lengyel, bolgár, csehszlovák és jugoszláv válogatottak számára „szláv-kupát” írnak ki. A lengyelek azonban nem csatlakoztak és így elejtették a tervet. Tul sok lett volna a nemzetközi vándordíj.

Scarboroughban, Észak-Anglia teniszbajnokságain Caraluliu román versenyző 5:7, 6:2, 6:2 arányban legyőzte a jónévi Lee-t, de másnap 4:6, 6:4, 7:5-re kikapott a kevésbé ismert Shroodtól.

Jugoszlávia labdarúgóválogatott csapata, amely hétfőn játszik Romániával, a következő: Glaser, Hügl—Matosics, Kokotovics—Gayer—Kogasnik, Tirmanics—Valerianovics—Marjanovics—Vujanovics—Zecsevics. A belgrádi mérkőzés első félidőjének utolsó negyedóráját és az egész második félidőt a román rádió a helyszínről közvetíti.

A tevétezt kisanant gépkocsiversenyen 150 román, jugoszláv és csehszlovák versenyző részvételével számolnak. Kevés autó-versenyen vettek részt ennyien.

Moji Spakow hazaérkezése és újból való szereplése alkalmából a fővárosi lapok közlik a román bajnok versenymérlegét. Eszerint Spakow 12 éves sportműködése alatt 140 ökölvívó mérkőzést bonyolított le. Ezek közül 101-et megnyert. Ellenfelei közül 87 külföldi boxoló volt.

A román rádiósaság tiszteletdíjat ajánlott fel annak a román atlétának, aki a fenn-dekatlon táblázat szerint a Balkán-olimpián legjobb eredményt éri el.

A magyar fútbálválogatott szeptember 19-én Csehszlovákia csapatával mérkőzik. A magyar szövetségi kapitány válogatott keretet jelölt ki, amelynek érdekessége, hogy nélküli Cseh és Titkos neveit.

Folytak az előkészületek a hadgyakorlatokra

Bucuresti, szept. 1. A vezérkar serényen folytatja az őszi királyi hadgyakorlatok előkészítését. A hadgyakorlatokat Motas tábornok hadseregfelügyelő fogja vezetni. A manőverek vezérkari főnöke Alexandru Tatarescu tábornok lesz. A kormányt Tatarescu, Irimescu és Glatz tábornok fogják képviselni.

Két lejt kapott kézhez a fizetéséből — felakasztotta magát

Focsani, szept. 1. Egy Gh. Constantinescu nevű 32 éves törvényszéki tisztviselő ma felakasztotta magát a törvényszék épületében. Megállapítást nyert, hogy a különböző előlegek és levonások miatt csak 2 lejt kapott ma kézhez fizetéséből, ez keserítette el anynyira, hogy megvált az élettől. Felesége és két gyermeke gyászolja.

Franck német igazságügy-miniszter korlátlan vendégjogot igényel a külföldön élő németek számára

Berlin, szeptember 1. A külföldön élő németek kongresszusa tegnap folytatta munkálatait. Dr. Hans Franck birodalmi igazságügyi miniszter kijelentette, hogy a külföldi németeknek a kölcsönösség elvén korlátlan vendégjogra van szükségük, mint ahogyan ezt megadta Németország is mindenkor más nemzeteknek. Különösen jogi szempontból kell biztonságot szerezni nekik és lehetőséget arra nézve, hogy kivégek részültek mindabból, ami Németországban történik. A Führer iránti hit, ami a német öntudat alapjává lett, nem képezhet büntető cselekményt más országok törvényeké szerint.

A REVUE női konfekció áruház Reg. Ferd. 23 által kiírt pályázati díjat egy dr. női átmeneti kabátot BALKANYI VERA Temesvártól ide költözött úrhölgy nyerte el a következő ötletes szöveggel:

REVUE
Paltoane
ANDREI MOZES

Costumc

halnc

SPORT

Most már véleleges:

Két tizes csoportban szeptember 5-én kezdődik a Nemzeti Bajnokság

Bucuresti, szeptember 1. (Az Uj Kelet tud.) Mint Plagino főszövetségi elnök döntése alapján várható volt, a tegnapi este összehívott labdarúgószövetségi tanács annak és előző határozatainak megfelelő döntést hozott. A tanács fenntartotta a két tizes csoportra vonatkozó lebonyolítási rendszert, sőt annak érvényét két évben szabta meg. Ezzel minden vizslát lezártnak tekinthető és a bajnokságot haladéktalanul megkezdik.

A tanács azután tudomásul vette Liviú Tuga kilépését a válogatóbizottságból és a nyugati liga kebeléből. Utóbbi tisztség betöl-

tésével Farcasanút bízták meg. A válogatóbizottság vezetésére dr. Morar Teofilét kérték fel.

Tilea azon javaslatát, hogy szövetségi kapitányt nevezzenek ki és arra bízzák a válogatást, elvetették annál is inkább, mert a Tilea által jelölt Luchide főtitkár nem is lenne hajlandó ezt elfogadni.

A tanács határozatainak megfelelően, a NB bizottság ma este összeül, hogy kidolgozza az A) és B) ligák vasárnapi, szeptember 5-i programját.

Még nincs válogatott csapat, de már támadják

Bucuresti, szeptember 1. (Az Uj Kelet tud.) Jelentettük, hogy a válogatóbizottság a vasárnapi Károly-kupa döntő és Victoria—NAC mérkőzés után a látottak alapján 19-es keretet jelölt ki, hogy annak kebeléből állítsa össze a Jugoszlávia elleni csapatot. A fővárosi sajtó már a keretet sem találja megfelelőnek és igen élesen támadja a bizottságot inkonzervens magatartásáért. Szeméretetiek, hogy bevették a keretbe Pavlovicsot, aki formán kívül van, Chirot, aki távol áll a nemzetközi klasszistól, továbbá hogy bennhagyták a régi Dobai „árnyékát” és kijelölték Ploesteanut. Csak abban egyeznek a lapok véleménye a bizottsággal, hogy a fedezetsor

kérdése nehezen megoldható: ugyanis van 7 majdnem egyforma képességű és formában levő half, akik közül nehéz válogatni. Egyéb-ként a következő csapatösszeállítás várható: Sadowski, Sfera—Felecan, Vintila—Juhász—Rafinski (Szaniszló), Bindea—Schwartz (Ploesteanu) — Barátky — Bodola — Dobai (Schwartz.)

A Balkán-játékok megnyitására az ünnepléses eskütétel után az uralkodó személyesen fogja átadni a folyó évi sportnagydíjat Henri Rang kapitánynak, a berlini olimpia lovasversenye második helyezettejének, külföldön elért eredményei elismerése jeléül.

A Románia körüli kerékpárverseny után a

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon
Str. N. Iorga (volt Zöldfa ucca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. ארטה כשר

Hogyan

Bucuresti, sz. Porunca Vremii cariu, a kolozsv. az. Akadémia t. ról, hogy lehet. Ime, hogyan va zsidókérdésről. „Az kérdésh. szedelmé?” Nem látok sz. szedelmé.

A revizió? N. nagyobb gondok egyetlen nagyha szágról sem lehet. hatná hadseregé bulgárok lecsip. ből. Melik nyu. naiv, hogy elhig. mely végre meg. jósántából túrn. toztatását, hogy. kényszerül, bele. A bulgár, vagy. tésé után sokkal. vizionista mozg. Orosz veszedé. nyira nyugtalan. lesz olyan kons. delhetné Beszaré. szélyétől terhes. zalmasaknak és. közletről, ott áll. hárító.

Bolsevista ves. ez a krízis elmu. csak a zsidóság. veszedelmé. H. dnisz az elsőtől. lapban, hogy le. nyaim egyikét, gyanusítanak, új. megéttetem, hog. és anyai kincsele.

„A. Az antiszemita. dön a zsidókérdé. eszméitől megtré. mokráciába rejtő. tam nekik: „Or. amit a farkával. rozó legyen ellen. daná: „szegény. legyek”. A jó far. és nem hagyja, a. nak belőle!” Fel. a lengyelországi. kisázsiai antisz. kérdeztek meg, h. lyek nem hasonl. mindig csak a z. nek fel. Vajjon n. dást, hogy nem-e. denített ugyanaz. provokálják? Minden humán. omnélküli küzdel. csapott fel két n. hódítani: a rom. marcnak nyíltan.

Mannheim. az első modern. Mann. modern.

Hogyan látják az egyetemi tanárok a romániai zsidó-kérdést

„Aki a zsidók ellen harcol, a bolsevizmust győzi le” —

mondja Sextil Puscariu, a kolozsvári egyetem irodalom-tanára. Grecu cernovici professzor a zsidó nyereszkegéről

Bucuresti, szept. 1. (Az Uj Kelet tud.) A Porunca Vremii anketján ma dr. Sextil Puscariu, a kolozsvári egyetem irodalmi tanára, az Akadémia tagja fejt ki véleményét arról, hogy lehet megszabadulni a zsidóktól. Ime, hogyan vélekedik a tudós professzor a zsidókérdésről.

„Azért kérek tőlem, létezik-e a „zsidó veszedelem?”
Nem látok számunkra ennél nagyobb veszedelmet.

A revízió? Nincs a területi kiigazításoknál nagyobb gondoktól zaklatott Európában egyetlen nagyhatalom sem — még Olaszországról sem lehet beszélni, — mely mozgósíthatná hadseregét, hogy a magyarok, vagy a bulgárok lecsiphessenek valamit a földünk-ből. Melyik nyugati államférfiu volna olyan naiv, hogy elhagyja, hogy egy húszmillió nép, mely végre megteremtette egységét, a maga jószántából túrni fogja határainak megváltoztatását, hogyha általános háborúban erre kényszerül, beletörődne ebbe a megoldásba? A bulgár, vagy magyar kívánalmak teljesítése után sokkal veszedelmesebb új román revizionista mozgalom születne meg.

Orosz veszedelem? A keleti kolosszus annyira nyugtalan, hogy hosszú időn belül nem lesz olyan konszolidált erejű, hogy megkísérelhetné Bessarabiát átkapcsolását. A vihar vesztélyétől terhes felhők ellen, bármilyen borzalmasnak és fenyegetőnek látszanának közelről, ott áll a szuronyok éle, a villámhárító.

A bolsevizmus és a zsidók

Bolsevista veszedelem? Azt hiszem, hogy ez a krízis elmúlt számunkra. A bolsevizmus csak a zsidóság szolgálatában válhat ismét veszedelmmé. Ha utóbbit üldözöd, megszabadulsz az elsőtől. A napokban olvastam egy lapban, hogy legrokonoszenesebb tanítványaim egyikét, akit régen kommunizmussal gyanúsítanak, újra letartóztatták. Azonnal megértettem, hogy ez a finom intelligenciája és annyi kincsel telített lélek, mint ez a ki-

váló fiatalember, megnyerhető volt a kommunizmus számára, kedvese, akit szintén letartóztattak, zsidón!

A zsidóveszedelem oly nagy és oly akut nálunk, hogy hazánk visszafoglalásának történelmi feladatát állította elének.

Az új „felszabadító” küzdelem

Azoknak a fiai, akik fegyverekkel hódították meg Nagyromániát, most kötelesek újra meghódítani lelkikben a románság számára. Nem a kisebbségek állnak utunkban. Itt, Kelet-Európában különböző népek ételek mindig együtt és mindig az erősebb nép olvasztotta be magába a gyengébbeket. A legnagyobb asszimilációs erővel rendelkező népek pedig a Kárpátok két oldalán mi, románok bizonyultunk. Hol vannak a szlávok, akik annyi nyomot hagytak nyelvünkben, hol vannak a kumánok, akik országot alapítottak földünkön, hol vannak a szászok annyi erdélyi faluból, melyek még szász nevet viselnek és a magyarok Moldovából, akiket Budapestről kolonizáltak hozzánk, hogy elmagyarosítsanak bennünket? Felvették azoknak a nyelvet, viseletét, szokásait és természetét, akik számban, vitalitásában, lelki és testi szépségben felsőbbrendűek voltak, mint ők.

Az egyetlen veszedelmes nép

Az egyetlen nem asszimilálható, tehát veszedelmes nép a zsidó. Nem asszimilálható vallásuk és hagyományos jellegükhez való ragaszkodásuk következtében; veszedelmeseik az összetartás, a munkásság, az intelligencia, a szám, a vagyon és a nemzetközi összeköttetések miatt. És főleg a mi bűneink miatt!

Azt kérdezik tőlem, hogy antiszemita vagyok-e? Ez a szó nem tetszik nekem. Ezt a szót alighanem szintén a zsidók csinálták. Én nem vagyok anti, hanem pro; nem harcolok, hogy romboljak, hanem azért, hogy fel-emeljek. Nem rombolok, csak akkor, ha utamba áll valaki, mikor be akarom tölteni életem fenséges hivatását: hogy segítsem népem, emelkedjek minél magasabbra.

„A szegény ló” és a szegény legyek

Az antiszemita szót hallottam már külföldön a zsidókérdés vitáiban, a humanitáris eszméitől megérződött franciákkal és demokráciába rejtőzö angolokkal. Ezt választam nekik: „Őnök sebesült lovat látnak, amint a farkával védekezik a sebéből lakmározó legyek ellen. És ahelyett, hogy azt mondaná: „szegény ló”, azt mondják: „szegény legyek”. A ló farkával folyton elkergeti őket és nem hagyja, hogy egyszer végre jóllakjanak belőle!” Felháborodok, amikor olvastok a lengyelországi, romániai, magyarországi, kisázsiai antiszemita mozgalmakról és nem kérdeztek meg, hogy mindezek a népek, amelyek nem hasonlítanak egymáshoz amiért mindig csak a zsidók s nem mások ellen kelnek fel. Vajon nem kell feltenni azt a kérdést, hogy nem-e azok a bűnösök, akik mindenütt ugyanazokat az elégtelenségeket provokálják?

Minden humanitáris helytelen az irgalmatlanság küzdelemben, mely a román földön csapott fel két nép között, mely meg akarja hódítani: a románok és zsidók között. A harcnak nyitlan kell folynia, bevallott szán-

dékokkal és a pillanatnyi taktika által megkötve eszközökkel. Amikor a nemzeti lét-ről van szó, valami hamis szentimentalizmus bűncselekmény volna a haza ellen.

A harc kegyetlen lesz és hosszú lejárata. De nem kételkedem egy pillanatig sem, hogy kié lesz a végző győzelem.

Danev és Tisza

Annak idején cikket irtam az aradi Tribuna című lapban. A cikknek ezt a címet adtam: Danev — Tisza. Ez a balkáni háború után volt. A sikerek annyira veszélyeztették a bolgárokat, hogy Danev miniszter egyszer csak Macedónia, Adrianopol és a Quadrilater nélkül ébredt fel, mert nem tudott gátat vetni túlzott követeléseinek. Így fogja megfizetni Tisza István is a jövő háborújában — mondtam akkor. És így is történt.

Megrézgülve attól a hatalomtól, amelyet a demokrata rendszer nyújtott számunkra, a zsidók a világ urainak hiszik magukat. Danev-jük, Fildermann, csak multkorában mutatta ki, milyen mérhetetlenül nagyra nőtté a fészkegésük és elbizakodottságuk.

Csak hogy a számításuk hibás. A meg-

főöslegét. Hová menjenek emellett a többi európai országok zsidói, mert ezekben az országokban is felvetődik a kérdés. És főleg hová teszi az ember azt a tényt, hogy a zsidók, ha valahol nagy és könnyű kereseti lehetőségre látnak alkalmat, minden erkölcsi megfontolás nélkül hozzálátnak a nyereszkegéshez és nem engedik magukat megmozgatni a legkegyetlenebb erőszak nyomásától sem.

Ezután a professzor, mint felejthetetlen élményét meséli el, hogy 1904-ben egy zsidóval utazott együtt, aki a régi Romániában levő állapotokról panaszkodott. Így válaszoltam neki: „Jöjjetek át hozzánk Ausztriába, ott még parlamenti képviselők is lehetnek zsidók”. A válasz gyors és világos volt: „Ott a koronát nehezebben lehet keresni, mint itt a lejt”.

Mig tehát a zsidók a románokban a gyors meggazdagodás és bőséges életlehetőségét látják, a zsidók száma nem csökkenni, hanem nőni fog; kettő megy el majd Palesztinába és hat jön át majd a Dnyeszteren, vagy más honnan.

Grecu professzor szerint tehát Palesztina nem megoldás. Azt a megoldási lehetőséget ajánlja, hogy a románság neveljen ki magának olyan középosztályt, mely a kereskedelem, ipar és szabadfoglalkozások minden ágából szorítsa ki a zsidókat és akkor ezek önmaguktól is el fogják hagyni az országot. „Hogy hová mennének ezek a zsidók, azon Grecu professzor nem is akarja törni a fejét.

Szeptember 25 és 26-án Hitler vendége lesz a Duce

Két napig fog Mussolini Németországban tartózkodni

RÓMA, szeptember 1. Megerősítik a hírt, hogy Mussolini németországi utazása szeptember 25—26-án történik. A Duce az első napot Berchtsgadenben fogja tölteni, ahol hosszas tárgyalásai lesznek Hitlerrel. Innen Hitler társaságában Münchenbe és környékére megy. Mussolinit valószínűleg Ciano gróf, Russo vezérkari főnök és több katonai személyiség fogja kísélni.

Két új nagyjelentőségű pénzügyi törvényrendeletet adott ki a francia kormány

Párizs, szeptember 1. (Rador.) A kormány két új pénzügyi jellegű törvényrendeletet hozott. Az első szerint amennyiben január 1-ig vissza hozzák az országba a kimenekített tőkét, s ezáltal növelni fogják az ingójövedelmi forgalmat, a ha-

tóságok semmilyen visszamenő vizsgálatot nem fognak bevezetni. Ebben az értelemben határozott biztosítékokat adnak az adóalanyoknak. A másik rendelet a külföldi lapoknak a francia posta által való illetéketetésére vonatkozik.

Ionescu tábornok meg akarja szüntetni a vasutas-szakszervezetet

Megfoszlják a szakszervezetet logi személyiségétől?

Bucuresti, szept. 1. Az igazságügyi minisztérium ma délelőtt Bentoiu államtitkár elnökletével összeült a jogi személyiségek legfőbb tanácsa. A CFR vezérigazgatóságának azon kérése szerepelt napirenden, hogy a vasuti alkalmazottak szakszervezetétől vonják meg a jogi személyiséget. Mihail Ionescu tábornok, a CFR elnökgazdája képviselte a kérést. A vasuti alkalmazottak szövetségét Georoceanu ügyvéd és Aurel Tarnescu képviselték. Megjelent Stancu Bradisteanu kultuszminisztériumi vezérigazgató is, a köztisztviselők szövet-

ségének elnöke, aki a CFR munkások szövetségét képviseli.

A vasutasok szakszervezete ellen indított kampány jellemző tünete az ország politikájában érvényesülő törekvéseknek. Ionescu tábornok, a vasut új elnökgazdája egyszerűen nem akar tudni olyan munkásszervezetről, amely a munkásság jogos kívánásait és kellő erővel képviselheti.

Magyar cserkészküldöttség különös esete Julius Streicher-rel

Zsidó cserkész, mint a magyarok és a németek közös árja származásának prototipusa. A magyar cserkészküldöttség a nürnbergi náci-vezérrel

Budapest, szept. 1. Lengyel Pál, a magyar cserkészszövetség egyik zsidó tagja részletesen leírja a budapesti „Egyenlőség”-ben, hogyan fogadta Julius Streicher, a hírhedt Stürmer kiadója és a náci nürnbergi vezére a magyar cserkészek küldöttségét, melynek maga is tagja volt.

Streicher előbb azíránt érdeklődött, hogy vannak-e erdélyiek is a cserkészek között és amikor a négy száz magyar cserkész közül néhány jelentkezett, a nürnbergi náci-vezér „német testvéreim”-nek szólította őket. Ez természetesen kinos hatást váltott ki a cserkészek s különösen a delegáció zsidó tagjai körében.

Az antiszemita vezér ezután a zsidók ellen

róhant ki és amikor észrevette a feszült légkört, megkérdezte, hogy vannak-e zsidók is a jelenlévő cserkészek között. A zsidó cserkészek, akiket mélyen lesújtott az antiszemita beszéd, alig hallható hangon mondták: „Oh ja”.

A szenzáció azonban a végén csattant el, amikor Streicher két cserkészt választott ki a küldöttség tagjai közül, hogy lefényképezze őket a „Stürmer” számára, mint prototípusait a németek és magyarok közös árja származásának. Az egyik a fiatal Pallavicini gróf fia volt, a másik pedig Schmidek Péter, akinek apja Schmidek Jenő, a budapesti konzervatív zsidóság egyik ismert alakja.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron I. Pop 10.

HIREK

Világtörténelem — pólýában

Háromszázötven esztendővel ezelőtt egy gyermek született Amerika földjén. Leánygyermek, a kereszttségben a Virginia nevet kapta. Ez a gyermek, ez a Virginia Dare az amerikai nemzet ősanija. Pontosabban: ő volt az első fehérbőrű csecsemő, aki az Újvilágban látta meg a napvilágot. Hogy a maga részéről hozzájárult-e csakugyan a népszaporulatához, azt senki sem tudja bizonyosan. A kis Virginia ugyanis néhány napos korában anyjával együtt elrabolták az indiánok. Az amerikaiak mégis ősanijukat tisztelik benne és az évtördülő alkalmával kiáltják most egy bélyeget, amely a negyedszáz éve született leánykát ábrázolja, korához illő ruházatban, vagis pólýában. Nagy az őm a bélyeggyűjtők között, mert ilyen ábrát még nem ragasztottak semmiféle albumba, a pólýa postakártyáik díszítő motívumai közt mindaddig nem szerepelt. Az ötlet újszerű és kedves, azonkívül sokat jelent. Háromszázötven év: mi az egy nemzet életében? Amerika mindössze ennyi idős és ha sokszoros állomással közt vannak is őshajhászok, akik nem sajnálják a súlyos dollárértékeseket egy kis „aristokratikus“ mázért, — maga a nemzet nem restelli a fiatalágát. Sőt tüntet vele, kirakatba teszi, a bélyeget nyomtatott csecsemőábrával hangsúlyozottan emlékeztet rá, hogy az első gyarmatosokat — ugyszólván tegnapelőtt — Erzsébet küldte az ismeretlen földész meghódítására, az a királynő, akinek már egy civilizált Angliát kellett felszerentenie a világbirodalmi gondolat ösztökéjével. „Halo baby!“ — köszönti majd a yankee Virginia Dare képmását, valahányszor ráragasztja üzleti levélre a nem tudom hány centes jubileumi bélyeget. „Halo baby!“ — mondja és a maga módján büszke szefetettel gondol a hajdani síró babára, aki, mint frissen tört ugaron az első oltvány, szerencsésen megfogamzott és ezzel igazolta a hódítás életerevel. Tagadhatatlan, hogy az új amerikai bélyeg nem egy alkármilyen csecsemőt fog ábrázolni, Annál sokkal többet. Egy darab világtörténelmet — pólýában.

— Uj hid épül a Tiberis fölött. A római világhírláttal kapcsolatban hatalmas új hídat építenek a Tiberis fölött. A hid annak az utnak a torikolatánál épül meg, amely a régi Florentini-templomtól indul el. Az új ut alagút alakjában átfurja a Giancolo dombot, majd a Cavaleggeri kapu keresztül halad ki a világhírláttal területére. A technikai hivatások már elkészítették a terveket és rövidesen megkezdik a hid építést, amelynek stílusa megfelel majd a reneszánsz stílusu neogyed jellegzetességeinek. Ebben a negyedben van többek között Hadrianus mauzóleuma s a Santo Spirito templom is.

— A berlini kenyér. Göring lapja, az esseni National Zeitung írja a következőket: „Ha egy idegen Berlinbe jön, néhány napi ottartózkodás után az a nagyon kellemetlen meglepetés éri, hogy a kenyér nem jó, sőt határozottan rossz. Akár a vendégiben kér kenyeret, akár valamelyik magánháznál eszik, a kenyér ehetetlen. Nyúlós, dohos, undorító, s ha az ember mégis lenyeli, akkor az az érzése, hogy mindig ott marad a gyomrában. Ha a berlini háziasszonyok a kenyérről beszélgetnek, akkor mindig átkozódnak kezdenek. Azt mondják, nincs jó liszt. A pék azt mondja: a négyéves terv arra kötelezi a malmokat, hogy minden elkészíthető dolgot öröljenek be a lisztbe s ebből süssenek kenyeret. Csak természetes, hogy ilyen zaggyalékból nem lehet jó kenyér. Az idegen meglepetve hallja ezeket a dolgokat. Fel kell tenni a kérdést, vajjon ilyen körülmények között a jó kenyeret süítő pék a négyéves terv merénylőjének kell tekinteni?“

— Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumába, str. Gojdu 3 szám alá helyezte át.

— Emlékmű Marconi első leadásának helyén. Dél-Wales tartományi hatóságai elsőnek igyekeznek emlékművet állítani Marconi szenátornak, az elhunyt kiváló olasz tudósnak. Cardiffban tartott gyűlésen a hatóságok vezetői elhatározták, hogy két hatalmas bronz emlékműt állítsanak fel Marconinak, aki 1896-ban a bristoli csatornánál végezte első rádióleadási kísérletét. Az egyik emlékműt Flatholm szigetén helyezik el, ahonnan leadták az első jeleket, a másik táblát pedig Lavernochban, ahol a kezdetleges felvevőállomás a jeleket regisztrálta. Lavernochnál a tengerparton az egyik sziklában hatalmas vasgyűrű jelöli azt a helyet, ahol 41 évvel ezelőtt az első rádiófelvétel állomást felszerelték. A vasgyűrű azóta már erősen megrozsdásodott.

ISKOLA, női, férfi és gyermek-

cipő

szencziációs olcsó árban

NIMBERGER

cipőruházban Cluj, Piața Unirii No. 28. (Hotel Central.)

— Halálozás. Kedden délben meghalt Kolozsváron Weisz Jakab iparos, hetvenkét éves korában. Az elhunytat szerdán délután temették iparostársai nagy részvétele mellett az ortodox chevra székházából. A bucusbeszedet Mandelbaum Izidor rabbi mondta dicsérve a megboldogult emberi érneit. Az elhunytban Weisz Ignác, az Uj Kelet nyomdavezetője és sport-szerkesztője apját gyászolja.

— Bécsi egyetemi tanár lett a newyorki új zsidó kórház igazgatója. Bécsből jelentik: A második női egyetemi klinika laboratóriumának vezetője, dr. Walter Schiller a napokban elhagyta Bécsét, hogy elfoglalja a newyorki új Jewish Memorial Hospital laboratóriumjának igazgatói állását. Dr. Schiller, aki eddig mint tanársegéd működött, egyetemi katedrát is kapott a newyorki egyetemen. Dr. Schiller egyébként ismételten előadásokat tartott Londonban, Liverpoolban, Glasgowban, Edinburgban és Dublinban. Az elmúlt télen Kanadában is tartott minden nagyobb egyetemen előadásokat.

Kétszer ad, aki a szegény betegek ad lépjen be a Kórházgyűlésébe!

— Milyen szőrmék lesznek ezidén divatosak? Párizsból jelentik: A szőrmék ezidén nemcsak a tél folyamán, hanem kora ősszel is divatosak lesznek. A róka és egyéb hosszú szőrű szőrmék erősen előretértek s nemcsak ruhák díszítésére és kabátok bélelésére, valamint bundákra fogják őket használni, hanem a kalapdivatban is erősen hódítani fognak. A perzsagallér és estélyi ruhákat fogja díszíteni. Az ezüst, kék és vörösróka, ugyszintén a fekete és fehér róka nemcsak betétül fog szolgálni, hanem délutáni és esti, ugynevezett háromnegyedes kabátot is fognak készíteni belőlük. A szőrméket vertikális irányban díszítik fel. A hosszabb ruhadarabokhoz díszül decet és hermelint fognak alkalmazni. A fekete s barna szilkskin hosszabb kabátokra kerül. A perzsák s breitschvanz-szőrmék sok esetben díszül is kerülnek ruhadarabokra. A majomszőrme zsebek, gallérok s kalapok díszítésére fog szolgálni. A leopárd-bőrből gombokat készítenek. A bárányszőrméből ezidén nagyon szép délutáni rövid köpenyeket terveztek a párizsi divataruházak, különböző színekben.

— Tulságosan vérmes embereknél, kiváltképek akiknél az igen nagy nedvűesség mindenfélé kellemetlen tünete, mint gyors elfáradás, elbágyadás, a teltség érzete, gyakran jelentkezik, kitűnő hatással szokott járni, ha három hétig naponta reggel, éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet isznak. Az orvosok ajánlják.

— A „Rotary“ betiltása Németországban. Harris csikágoi ügyvéd harmic évvel ezelőtt mozgalmat indított az üzleti és politikai tisztesség megőrzése és emelése, az emberi kapcsolatok kimélyítése és a világbéke megóvása érdekében. Percy Harris mozgalmát Rotary néven ismerik az egész világon. 67 országban 3500 Rotary-klub működik mintegy 150.000 taggal. Ezek között nagyiparosok, kereskedők és szabadfoglalkozású emberek vannak. A Rotary-mozgalom most azért aktuális, mert a náci most megtiltották, hogy a nemzeti szocialista párt tagjai résztvegyenek a Rotary-klubok működésében. Ezt azzal indokolták, hogy a német közéletben nem játszhatnak vezető szerepet azok, akik tagjai valamilyen nemzetközi kötelezettséget vállalt egyesülésnek. Ha megnézzük, hogy a Rotary-mozgalom milyen célokat tűzött maga elé, akkor megértjük, hogy a nácioknak valóban nincs ott semmi keresnivalójuk.

— Restaurálják az ókori római utakat. Rómából jelentik: 1941-ben Rómában világhírláttal rendeznek és egyidejűleg hatalmas utépitészeti tervekkel is foglalkoznak Mindezekelőtt restaurálni fogják a régi római kumuláris utakat és ezeket átváltoztatják autoutakká. Az utak szélessége 14 méter lesz. A munkálatokat a Tivoli felé vezető útvonalon már meg is kezdték. A világhírláttal a klasszikus Via Appia és Via Aurelia már autoutak lesznek.

— Rövid hírek mindenütt. Karl Schwabe ismert német sportrepülő a Balti tengeren, ahol mint tartalékos tiszt vett részt a hadgyakorlatokon, halálos baleset érte. — Coshen közelében (Indiana állam) egy társaságkocsi felborult. Hét ember életét veszítette, 35 megsebesült. — A Leningradzskaja Pravda közlése szerint kilenc jobboldali ellenforradalmár ügye folyik a nismi-novgorodi törvényeseken. — Gamelin francia tábornok, a nagyvezérkar főnöke, Angliába utazott, ahol meglátogatja az angol főhadiszállást és több barátját. — A lengyel néppárt által kibombantott parasztsztrájk miatt letartóztaták a párt több vezetőjét, köztük Sikokot is.

Vigyázzon, ne tévedjen

Szörmeszükségletét a legelőnyösebben és a legszebb kivitelben

WEISZ T.

szörmeszalonzában szerezheti be.

CLUJ, C. REG. FERDINAND 11. ET. I.

Gólya-palota

— Ötven parlamenti képviselő Indiában. Indiában, a minap megtartott választásokon, ötven nőt választottak meg képviselőnek. Az indiai nők vezető rétegének politikai és társadalmi érettsége, komolysága és harcos tevékenysége volt az, amely az indiai nőt, az egész indiai társadalommal együtt a felszabadulás útján elindította. Az európai közvéleménynek adott hangot az a svájci lap, amely a választási siker kapcsán megállapította, hogy az indiai nők az egyetemes felszabadulásért vívott küzdelmükben nyerték el az indiai férfiak nagyrabecsülését, azt, hogy ezredes elölételeket félredobva, a férfiak a nő társul vették az új India igazgatásához. Az indiai „Nagpur“ című újság ezeket írja: „A nők nemcsak a saját választójogukért fejtették ki fáradhatatlan munkát, de mindent megtek, hogy a politikai és társadalmi kérdések iránt még közömbös nők millióit megtanítsák a választójog értékére és arra, hogy a jobb jövő érdekében hogyan használják szavazójogukat“. Ennek a nagy nevelő munkának tudható be, hogy a nők 90%-a leszavazott. Nagyobb arányban, mint a férfiak.

ERTESITÉS!

Intézetem szomszédságában az Orsolya zárdá által fentartott továbbképző gazdasági és kereskedelmi szaktanfolyam működik, hol modern nyelveket, gyors-, gépirást, kereskedelmi levelezést, kézimunkát, szabást, varrást és festést tanulnak, azonkívül háziartási gyakorlatokban és főzésben is ki képzést nyernek. Jelenkezési határidő szeptember 8-ig — Felvilágosítással szolgál

Schwartz Menyhért orth. Zsidó leánynevelő intézete Oradea Ep. Ciorogariu 8. Tel. 11. Jelenkezni lehet már 13 éves kortól

— Kenyérliszt — kávéból. Az idei nagy kávétermés ismét súlyos gondot okoz a brazil kormányoknak. A cél maradt a régi: tartani a kávéárakat! Mig a múlt években ez főként a fölöslegek megemlékezésével történt, nehogy piacra kerülve, letörjék az árakat, az idén a kormány felhagyott ezzel sokat támádozott és sok megbotránkozást keltő eljárással. Ahelyett, hogy tengerbe öntenék a kávéfölösleget, vagy mozdonyt fűtenék vele, most takarmányozási és olajgyártási célokra való felhasználásával kísérleteznek. Nem rég háromszáz zsák kávé küldtek Németországba, hogy olajtartalmát megvizsgálják. A kávé csak 10-13 százalék növényi olajat tartalmaz, ugyhogy olajgyártási nyersanyagul nem igen jöhet tekintetbe, bárha a maradék takarmányozási célokra föltötte alkalmas. Most újabb gondolat merült fel: a kávé liszté örlmi. Izgató hatóanyagaitól a lehetőség megfosztani és lisztjéből kenyeret sütni. Az első próbasítések állítólag igen izletes kenyeret szolgáltatnak.

Csak az követelhet, aki ad is lépjen be a Kórházgyűlésébe!

— Sorozatos templomrablások Ausztriában. Bécsből jelentik: Az utóbbi időben napirenden vannak a rablások az ausztriai templomokban. Nemzetközi banda meghatározott terv szerint lopkodja a templomok értéktárgyait.

— Sulyosan elítélték a lucni ukrán szeparatistákat. Varsóból jelentik: Luckban most zajlott le az ukrán szeparatisták pere. Negyvenkét vádlott közül harmincegyet egy évtől tíz évig terjedő kényszermunkára ítélték.

— A romániai városok kongresszusa Brailában. A romániai városok ezévbén október 14 és 15-ikén tartják kongresszusukat Brailában. Kolozsvár város képviselőitében dr. Draganu polgármester és dr. Buzea Octavian alpolgármester fognak megjelenni. A kongresszus tárgysorozatában szerepel a városoknak az állammal szembeni pénzügyi kötelezettsége is.

— Hevesi Piroška zongoraművész és Pfeiffer Alfréd énekprofesszor, a kiváló pedagógusok, kiknek tanítványai egy nemzetközi hangversenydobogókon, mint az operaszínházban legnagyobb sikereket aratják, újra megkezdik tanításukat. Jelenkezni lehet lakásukon: Memorandului 10. Naponta délelőtt 12-1, délután 4-8 között.

— Oradeai előfizetőinkhez. Btessitjük oradeai előfizetőinket, hogy lapunk szeptember 5-én megjelenő rohasanai számában külön rovatot tartunk fenn oradeai előfizetőink újvi üdvözlétei részére. Kérjük előfizetőinket, hogy újvi üdvözléteiket idejében juttassák el nagyváradi szerkesztőségünkhez Schön Dező úrhoz, str. Cantemir 45. Telefon 20.

— Orvosi hír. Dr. Samu Dező bőrgyógyász szabadságáról hazaérkezett. Rendel. Piața Unirii 9. szám alatt délelőtt 12-2-ig és délután 5-3-ig. Telefon: 14-64.

— László Kató diplomás nyelvtanár tanítását szeptember 1-től újra megkezdte. Váltal román-német-angol irodalom és nyelvtan. Calea Marechal Foch 39. I. et. Telefon 24-90.

— Időjárásjelentés: Lassan emelkedő légnyomás, részlegesen borús és enyhe északi és északnyugati szél, csökkenő hőmérséklet, helyi jellegű csapadékok. Ma délben a fővárosban 20 fokot mértek.

— Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy béműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelenként éhgyomorral egy felpohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza az emésztés folyamatát. Az orvosok ajánlják.

— Fához kötözött, szitává lőtt holttestet találtak egy regáti faluban. Storojinetből jelentik: Carapciu és Cucurul Mare községek között a falusiak Florea Andrei erdősz holttestére találtak. A halott fához volt kötözve és számos golyó ütötte át. Mellette feküdt agyonlőtt kutyája is. A vizsgálat megindult.

— Amikor még Hollandia volt a tengerek ura... Az olaszországi Stromboli mellett egy hajó romjait fedezték fel s a hajó négy ágyuját. A hajó a híres Ruyter admirális flottájához tartozott, amellyel a holland hajóhad 1675 április 22-én győzelmes tengeri csatáját Stromboli és Salino között megvívta. Az olasz kormány a leletet hágai követe útján felajánlotta a holland kormány-nak.

— Allj meg, vándor! Fritz Beckmann, a bécsi Burgtheater egykor ünneplott komikusa nagyon szeretett vadászni, ámbar mindig melléje lőtt. Halála után Kaiser nevű író barátja ezt a sirlíratot ajánlotta föl: **Vedd le sapkád, vándor, amikor erre jársz, Komikus phien itt, egyben volt vadász, E lyukban fekszik, mely hideg és sötét, De a viccek, melyeket mondott, S a nyulak, melyek'e lőtt, Még mindig s oly sokáig élnek még.**

tét AI

Ily módon
ez és egyuttal
A közlési díj
szkülésd posta-

30.— lej
50.— lej
100.— lej
250.— lej

ekben is) vagy
megbizottaink

boru élet

ézetek ujra föl-
háborus veszedé-
ásának díjfeltéte-
tük azt is, hogy
való biztosítás 48
adható és kimon-
límái vizeken köz-
tengeri hajókra
veszély-biztosítás

in a háboru. Drá-
sitorok békefogad-
gyverben, roham-
lőgéppel, gázai
akuposan megin-
tók, amelyek év-
ul belátnak a dip-
és minden külön-
tt egyszerűen —

csőbb az élet.

FILM ZET

MUSORA:

orosz mese, a leg-
gig izgalmas cse-
A. Schlettow, Hein-
s, Vladimir Stioff.
nyli: Jaroff.

MUSORA:

Temple, a világhírű
nagyobbsikerű alko-
l beszél és énekel.
22 és 27 plusz 6.
oknak kedvezmény.
5, 7 és 9 órakor.

MUSORA:

eken, szombaton és
kor két világláger:
s. Az évad leg-
gere. Fősz.: L. Or-
főszereplője és K.
trádé. Minden edd-
Fősz.: Williams
es. III. Journal.

ELKE:

UJ KELETBEN

UJ KELET *Legújabb hírek*

Magasrangú orosz vezérkari tiszt veszi át a kínai seregek vezetését?

Ujabb nagy japán támadás kezdődött Sanghaj körül. Japán az egész kínai partvidékre kiterjeszti hadműveleteit

A mandzsu ezredek fellázadtak a japánok ellen

Párizsi jelentés szerint a Matin tudósítója azt írja, hogy azok a hírek, melyek szerint Moszkva tényleges katonai segínyt is nyújt, pilótákat és műszaki csapatokat bocsát Csang-Kaj-Sek rendelkezésére, már nem is olyan alaptalanok, bár hitelétől még beigazolva nincsenek. Nincs kizárva azonban az a lehetőség, hogy a megnevezett szerződés titkos katonai záradékai alapján, ha nem is Blücher, mert ahhoz túlságosan exponált személy, de más magasrangú orosz vezérkari tiszt fogja átvenni a hadműveletek vezetését. Ez pedig az egyre szélesebb mederbe terelődött és egyre nagyobb területet átfogó harcoknak a legnagyobb veszedelme lehet. A londoni sajtó a kantoni támadást a sarokba szorított Japán erőszakos kísérletének nevezi, mely alkalmas volt arra, hogy a nemzeti öntudatra ébredt Mennyei Birodalmat még nagyobb ellenállásra ösztönözze.

Döntő támadást készítenek elő a japánok Sanghaj ellen

Mint a Reuter jelenti, a japán hadvezetőség Sanghaiban minden jel szerint döntő támadást készít elő, mert tegnap délelőtt hat nagy hadihajón újabb csapatokat tett partra, melyek átlépték a Wangpu folyót és megszállták Wuzungot. A kínaiak ennek a stratégiailag nagyon fontos pontnak megszállását erőlyesen cáfolják, de a külföldi sajtótudósítók megerősítik.

Ujabb sanghai jelentés szerint ma délelőtt a japán csapatok hozzáfogtak az Északi pályaudvartól nyugatra és Kianguan körzetében összevont kínai haderők támadásainak visszaveréséhez. A japán repülők nagyszámú bombát dobtak a kínai állásokra, amelyeket egyidejűleg szárazföldi és tengeri tüzés is tűzbe fogott. A kínai erők nélkülözik a repülőket és légielhárító ütegeket, úgyhogy csak gépfegyvertűvel való védekezésre szorítkoznak. Valószínűnek tartják, hogy a japánok Csapej-nyeged északi része felől támadással próbálkoznak, hogy ezáltal elszigeteljék a Vusung—Kianguan vidékén levő kínaiakat.

Egyidejűleg a japán hadvezetőség hivatalosan jelenti, hogy Japán ki fogja terjeszteni tengeri hadműveleteit az egész kínai partvidékre.

A japán repülők bombáznák fogják az összes kínai repülőtereket és az ország belsőjében levő katonai intézményeket.

A japánok szerint talán katonai fellépéssel is meg fogják próbálni a Kínának való löszerszállítások megakadályozását.

A Reuter jelenti, hogy a Sanghaiban állomásozó összes angol katonákat haladéktalanul beoltják, mert a francia koncesszió területén öt halálos koleraesetet jelentettek be. Négy év óta most először ütött ki kolera Sanghaiban. A mostani járvány a kínai menekültek rossz élelmiszeri viszonyainak tudható be. A hatóságok mindent elkövetnek a járvány terjedésének megakadályozása érdekében.

Japán körök rámutatnak arra, hogy Wusung falut és a környékbeli erődítéseket ádáz készitusa után vették be. A japánoknak sikerült a helyzet urainak maradniok.

Más jelentés szerint a japánok Wusungtól Potien felé nyomulva előre, 5—6 kínai hadosztállyal találják szembe magukat, amelyek valószínűleg erős ellenállást fognak tanúsítani.

A Domej-ügynökség jelenti, hogy a Csahar tartományban japán csapatok eddig több mint 20.000 dum-dum golyót zsákmányoltak a kínaiaktól.

Kanton bombázása nem jár sikerrel

Mint Sanghaiból jelentik, a japán léghaderő Kanton ismételt bombázta, de most már kevesebb eredménnyel, mert a kínai légielhárító ütegek sikerrel visszaverték a támadást. Sanghai bankárok szerint Kantonból vasárnapig több mint 100 millió dollár értéket me-

nekítették át. A magánletétek átözlése egyre tart.

Pekingi jelentés szerint Csingtao városából az összes japánok eltávoztak. A kínai hatóságok rátehték kezüket a japánok által létesített összes társadalmi és kulturális intézményekre.

Nankingből jelentik, hogy a tegnap délután folyamán 15 bombavető repülőgéppel bombázta Angceu városát, hatalmas károkat okozva egy emberéletben, mint anyagokban. A japán bombavető repülőgépeket nem sokkal megjelenésük után megtámadták a kínai vadászrepülőgépek és rövid légi harc után meg is futamították az ellenséget.

Nankingből jelentik ugyancsak, hogy ma reggelig 700.000 embert távolítottak el a városból.

Japán vélemény Csang-Kaj-Sek marsall nyilatkozatáról

Mértékadó japán körök kijelentik, hogy a Csang-Kaj-Sek marsall által augusztus 30-án a Reuternek adott nyilatkozatból, amely nemzetközi beavatkozást sürget, kitűnik, misze-

rint a kínai központi kormány már mostan elvesztettnek tekinti a háborút és a felelősséget másra akarja hárítani. Csang-Kaj-Sek a háború ellenzőjének vallja magát, de hallgat a szélsőségesekre. Japán egyedüli célja Kínát rávenni arra, hogy Japán és Mandzsu-kuo barátja legyen.

A japánok nagy nehézségei Mandzsuriaiban

A Manchester Guardian kabini tudósítója szerint a japánok nagy nehézségekbe ütköznek Mandzsu-kuóban dacára annak, hogy az ottani hatóságok nem hagynak kiszivárogni semmilyen híradást, a lap tudósító úgy értesült, hogy két mandzsu ezred fellázadt Mukden közelében. Több Jeholba küldött mandzsu ezred pedig megtagadta az engedelmességet és nem akart a kínaiak ellen harcolni. A japánok és mandzsuok közti harcokban több japán tiszt, így két tábornok is életét veszítette.

Tokiói jelentés szerint a szovjet hatóságok elhatározták, hogy a szuffenhol (Mandzsu-kuo) konzulátusukat bezárják.

A kínai kormány cáfolja azokat a híreket,

melyek szerint a francia missziós telepek visszavonuló reguláris katonaság támadni volna meg. A támadók rablók voltak, a legtöbb a telepről elhurcoltakért, akik közül angolok, franciák és németek is vannak, több mint százezer kínai dollár váltásdíjat követelnek.

Sanghai jelentés szerint azok a banditák, akik a kongregációs lelkészeket elfogták, tárgyalásokat kezdtek a tuzul ejtett papok szabadlára helyezésére. A banditák ötszáz ezer dollárt kérnek a szerzetesekért. Két szerzetest, köztük a szerzetesrend igazgatóját is súlyos sebesüléssel Pekingbe szállították. A banditák hatalmában tíz szerzetes van, akiket egy hegyvidéki rejtélyhelyen tartanak a pénzvételeig.

Hull elismerése Kínának
Washingtonból jelentik, hogy Hull külügyminiszter kijelentette az újságíróknak, hogy az amerikai kormány méltányolja azt a gyorsaságot, amellyel a nankingi kormány kártérítést ajánlott fel a President Hoover amerikai hajó bombázása miatt.

Csikgói jelentés szerint a tengerészeti alkalmazottak szakszervezete határozatot fogadott el, amelynek értelmében felszólítja az amerikai kormányt: rendelje el a japán áruk vesztésgárát mindaddig, amíg a japán csapatok nem hagyják el Kínát.

Nincs kolerajárvány Sanghaiban
A sanghai nemzetközi engedményes területen esti tíz óra helyett féltizenkettőig tolták ki a közlekedési zárórát.

Rabauté doktor, a francia engedményes terület egészségügyi osztályának vezetője kijelentette, hogy Sanghaiban nincs kolerajárvány. Öt esetet észleltek, ezek közül azonban egyik sem volt halálos. Megtették a szükséges óvintézkedéseket.

Borzalmas áradás Iffov megyében

Bucuresti, szeptember 1. Két iffov-megyei községben borzalmas felhőszakadás pusztított ma délelőtt. Az egyórás felhőszakadás hamarosan egyméteres vizet duzzasztott a falvak uccáin és az áradat

mindent elpusztított. Százötven gazdaságot öntött el a víz, negyven ház összeomlással fenyeget. A lakosság alig tudta megmenteni életét. Emberáldozata a szerencsétlenségnek nincsen.

Mégis Tatarescu fogja levezetni az új választásokat?

A minisztereinek sinaiai tanácskozásai. A jövő héten döntenek a tisztviselői fizetések felemeléséről

Bucuresti, szept. 21. (Az Uj Kelet tud.) A kormány tagjai ma délelőtt visszaértek a fővárosba. Délután összeült a kormány gazdasági bizottsága, amely a belga és német buzaigénylések kérdésével foglalkozott.

Sinaiban tegnap a királyi kastélyban lezajlott bankett után Tatarescu, Inculc és Franasovici intim megbeszélést tartottak. Az a fel fogás alakult ki, hogy amíg Antonescu külpolitikai akciója nem nyert befejezést, addig nem fog sor kerülni a belpolitikai helyzet problémáinak felgöngyölítésére. A kormány egyébként azt hiszi, hogy a nemzetközi politikában közelebről több kérdés is tisztázódni fog. A francia a kormányának egy kezdeményezésére gondolnak, amely állítólag a nemzetközi politika terén nagy érdeklődésre fog számot tartani.

A megbeszélésen felmerült a kivételes állapotok fentartásának kérdése is. Elhatározták, hogy az ostromállapotot és a cenzurát megszüntítik. Az ide vonatkozó dekrétum rö-

videsen napvilágot lát. Tatarescu egyébként Poianára utazott, ahol a hét végéig marad. A jövőhéten a kormány tagjai minisztertanácsra ülnek össze, amelyen megvitatják többek között a köztisztviselői fizetések felemelésének kérdését is. A pénzügyminiszter azt mondotta a tisztviselői küldöttségének, hogy amennyiben az állami inkasszó változatlanul kedvezően alakul, úgy lehet komolyan szó a következő hónapokban az emelés kérdésének megvitatására. Állítólag tíz százalékkal emelik fel a fizetéseket, de különbséget fognak tenni a nagy és kisfizetéses tisztviselők között.

A Lupta szerint a sinaiai megbeszélések nyomán rendkívül optimista hangulat uralkodik. Biztosra veszik, hogy az új választásokat a jelenlegi kormány fogja levezetni. A Tatarescu-kabinet erre az esetre átalakulna, új belügyminisztert neveznek ki, betöltik a földművelésügyi tárcát és helyet szorítanak több fiatal liberális politikus számára.

Az angol flotta a támadó tengereljárókat kutatja

(Elsődolái cikkünk folytatása)

A Havas bilbaói jelentése szerint a santanderi fronton a hadműveleteket továbbra is győzedelmesen folytatják a felkelők, akik ellenállás nélkül elfoglalták Vincente dea Barquera kikötőjét.

Az angol flotta a támadó tengereljárókat kutatja

Hivatalos angol körökben megerősítik azt a hírt, hogy a Havock angol torpedóromboló támadás érte, ismeretlen felkelő tengereljáró részéről. Hivatalos körökben egyelőre nem adnak nyilatkozatot és nem is kommentálják a történeteket, míg a bűnösség megállapítására megindított vizsgálat be nem feje-

ződik. Már most elégedetlenség észlelhető az angol közvéleményben a folytonosan ismétlődő erőszakosságokkal szemben. Az angol kormány tanulmányozza az intézkedéseket, amelyeket tenni kell a támadások sorozatának megakadályozására. Egyébként az angol és francia kormányok között tárgyalások folynak a jövőben teendő lépések felől a Havock megtámadásához hasonló esetekben.

A Reuter gibraltári tudósítója jelenti, hogy az angol flottának számos földközvetlen egysége indult meg a tengereljárók felkutatására. Az angol flotta kutatásokat végez az Alicante és Valencia közötti részen. Az admirális körében hangsúlyozzák, hogy a Havock az angol torpedóromboló flottához tartozik. Az angol hajót olyan torpedó érte, melyet nyilvánvalóan erre szántak. A torpedó nem érte el célját.

Hollandiában hamis utlevélért letartóztatták Friedrich Adlert

Rotterdam, szeptember 1. A holland hatóságok letartóztatták Friedrich Adlert, a szocialista internacionálé főtitkárát. Adlert azért tartóztatták le, mert hamis utlevéllel lépte át a határt.

Meghalt a romániai cigányvajda

Bucuresti, szeptember 1. Tegnap egy vlascamegyei faluban hirtelen meghalt Lazaruca, a romániai cigányok vezére. Lazaruca éppen politikai körúton volt, hogy a cigányokat a cuzista pártba megszervezze. Temetésén ezer cigány vész részt, ötven zászlóval. A temetési menetet kétszáz muzsikussal cigány fogja kísélni.

Négy korosztályt hívnak be az őszi hadgyakorlatokra

Bucuresti, szeptember 1. Az őszi királyi gyakorlatokra a 1931, 1932, 1933 és 34-es korosztályokat hívják be. Ebben az évben a behívás két szakaszban, szeptember 6-án és október 5-én fog történni.

Kiválóan működik az adóprés

Bucuresti, szept. 1. Augusztus folyamán a költségvetési bevételek 250 millió lejjel növekedtek az 1936 augusztusi bevételekkel szemben és ugyanennyivel magasabbak, mint a költségvetési előirányzat. Az összegbe nincsenek beszámítva az autonóm pénztárak bevételei.

FRATERNITATEA KÖnyv- és Lapkiadó Rt. Rt. Nyomda: Cămin, Strada Barbu L. Pop 100. Telefonszám: 18-60.

Miért volt a kínai háború?

Japán egyik főújságja, az „O” nyugalommal, ahogyan tárgyalnak, fontos és milyen háború elindítása. A létfontosságú növekedett, hogy alatt az idő alatt külkereskedelm 3 alkalor pedig a 6 százalékkal növekedett — ug egyre-másra töre szociális feszültsé jobb módnak a há lizmus. Különösen tartják Tokióban. Mostani időpontot nyilvánvaló. A k érdekeit hatalmas sokkal inkább le mintsem hogy a nek.

Az idézett japán újságírók, azor megindított háború lannak lennie és mert Japán közvé zete egyiket sem. A japán optimi be az eise család való hitet megeaf. Mindez abban a japán-kínai vis más évek. Azon mind bonyolultabb másra ékeznék je geti nagyhatalmak és az északamer továbbá Oroszors gazdasági érdekei hoz és függetlens rítának ipari és kivül még igen na is vannak Kínában látja azt a impezializmustól dőse törékvő Jap nagy érdeket tel azt a tokiói rem nem elegendik be Japán Kína leigáz

A történelmi

Cristoforovici u szervezetenek főtí hozzászólt a Pale Azt állítja, hog szűkséges történi dolgokat. A történelmi t főtíttár, hogy a z ciatják kefeskedő től fogva. Azt írja, hogy a fúnciáiak azon Azt is írja, hog volt államalkotó, iamát, tehát állar Mindezeket a tő Mj nem a távlat igazság kedvéért a zsidók, hanem a reskedelemmel a zsidó honalapítás Az is történelmi évszázadokon kere tani a tengerparto tották a kezükbe kötk biztosítására De az is tény, meget földművelés tak Palesztinában kezdték, amikor d azért, mert mássa Effe vonatkozó tak volna a hozzá Igaz, így kényel De az sem igaz kalmas államalapí Zsidóország 180 tói a rómsiak volt

